

ZAKON

O DEVIZNOM POSLOVANJU

("Sl. glasnik RS", br. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014, 30/2018 i 19/2025)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se:

- 1) plaćanja, naplaćivanja i prenosi između rezidenata i nerezidenata u stranim sredstvima plaćanja i u dinarima;
- 2) plaćanja, naplaćivanja i prenosi između rezidenata u stranim sredstvima plaćanja;
- 3) kupovina i prodaja sredstava plaćanja između rezidenata i nerezidenata, kao i kupovina i prodaja stranih sredstava plaćanja između rezidenata;
- 4) jednostrani prenosi sredstava plaćanja iz Republike Srbije (u daljem tekstu: Republika) i u Republiku koji nemaju obeležja izvršenja posla između rezidenata i nerezidenata;
- 5) tekući i depozitni računi rezidenata u inostranstvu i rezidenata i nerezidenata u Republici;
- 6) kreditni poslovi u Republici u devizama i kreditni poslovi sa inostranstvom.

II DEFINICIJE POJMOVA

Član 2

U smislu ovog zakona:

(1) *Rezidenti* su:

- 1) pravno lice koje je registrovano i ima sedište u Republici;
- 2) preduzetnik - fizičko lice koje je registrovano u Republici i koje radi sticanja dobiti, u vidu zanimanja, obavlja zakonom dozvoljenu delatnost;
- 3) ogranak stranog pravnog lica upisan u registar kod nadležnog organa u Republici;
- 4) fizičko lice koje ima prebivalište u Republici, osim fizičkog lica koje ima boravak u inostranstvu duži od godinu dana;
- 5) fizičko lice - strani državljanin koji na osnovu dozvole za boravak, odnosno radne vize boravi u Republici duže od godinu dana, osim diplomatsko-konzularnih predstavnika stranih zemalja i članova njihovih porodica;
- 6) korisnici sredstava budžeta Republike Srbije, korisnici sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje i korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti, kao i drugi korisnici javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora;
- 7) diplomatsko, konzularno i drugo predstavništvo u inostranstvu koje se finansira iz budžeta Republike i domaći državljani zaposleni u tim predstavništvima, kao i članovi njihovih porodica.

(2) *Nerezidenti* su sva lica koja nisu navedena u tački (1) ovog člana.

(3) *Banka* je rezident - akcionarsko društvo sa sedištem u Republici, koje ima dozvolu za rad Narodne banke Srbije i obavlja depozitne i kreditne poslove, poslove platnog prometa i kreditne poslove sa inostranstvom, kao i druge poslove u skladu sa zakonom.

(3a) *Platna institucija* je rezident - pravno lice sa sedištem u Republici koje ima dozvolu Narodne banke Srbije za pružanje platnih usluga kao platna institucija, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge.

(3b) *Izdavalac elektronskog novca* je lice sa sedištem u Republici koje izdaje elektronski novac, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge, kao i strana institucija elektronskog novca, odnosno nerezident - pravno lice koje obavlja poslove koji odgovaraju poslovima institucije elektronskog novca u smislu zakona kojim se uređuju platne usluge.

(4) *Sredstva plaćanja* su dinar i strana sredstva plaćanja.

(5) *Strana sredstva plaćanja* su:

- 1) devize - potraživanja u inostranstvu koja glase na stranu valutu;
- 2) efektivni strani novac - potraživanja u gotovini, odnosno papirni ili kovani novac koji glasi na stranu valutu.

(6) *Instrumenti plaćanja* su: čekovi, menice, akreditivi, doznake, platne kartice i drugi instrumenti plaćanja - potraživanja od izdavaoca - nerezidenta, koja glase na stranu valutu i mogu se unovčiti u stranu valutu.

- (7) *Hartije od vrednosti* su hartije od vrednosti određene zakonom koji uređuje tržište kapitala.
- (8) *Domaće hartije od vrednosti* su hartije od vrednosti koje emituje rezident na domaćem i stranom tržištu, a mogu glasiti i na stranu valutu ako je to propisano posebnim zakonom.
- (9) *Strane hartije od vrednosti* su hartije od vrednosti koje emituje nerezident.
- (10) *Dugoročne hartije od vrednosti* su dužničke hartije od vrednosti, sa rokom dospeća dužim od jedne godine.
- (11) *Kratkoročne hartije od vrednosti* su dužničke hartije od vrednosti, sa rokom dospeća do godinu dana.
- (12) *Finansijski derivati* su finansijski instrumenti u smislu zakona koji uređuje tržište kapitala.
- (13) *Devizno tržište* je tržište na kome se kupuju i prodaju devize i efektivni strani novac.
- (14) *Menjački poslovi* su poslovi kupovine od fizičkih lica i prodaje tim licima efektivnog stranog novca i čekova koji glase na stranu valutu.
- (15) *Tekući poslovi* su poslovi zaključeni između rezidenata i nerezidenata čija namena nije prenos kapitala.
- (16) *Kapitalni poslovi* su poslovi između rezidenata i nerezidenata čija je namena prenos kapitala.

Kapitalni poslovi iz stava 1. ove tačke su:

- direktne investicije,
- ulaganja u nekretnine,
- poslovi sa hartijama od vrednosti,
- poslovi sa finansijskim derivatima,
- poslovi sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima,
- kreditni poslovi,
- garancijski poslovi,
- depozitni poslovi,
- poslovi po osnovu ugovora o osiguranju u skladu sa zakonom koji uređuje osiguranje,
- jednostrani prenosi sredstava plaćanja (lični i fizički).

(17) *Direktne investicije* su ulaganja rezidenta u inostranstvu i nerezidenta u Republici u pravno lice sa ciljem da se uključi u upravljanje poslovima tog pravnog lica.

Pod ulaganjem u smislu stava 1. ove tačke smatra se: osnivanje pravnog lica, ogranka ili predstavništva, kupovina udela ili akcija u kapitalu pravnog lica, dokapitalizacija pravnog lica kao i svaki drugi oblik ulaganja kojim ulagač stiče najmanje 10% učešća u osnovnom kapitalu, odnosno najmanje 10% glasačkih prava, u roku ne dužem od godinu dana od dana prvog ulaganja u to pravno lice u slučaju sukcesivnih ulaganja (radi dostizanja praga od 10%).

Pod ulaganjem u smislu stava 1. ove tačke smatraju se i krediti i zajmovi sa rokom dospeća od pet godina ili dužim ukoliko imaju prirodu podređenog potraživanja (subordinirani krediti i zajmovi).

(18) *Poslovi sa hartijama od vrednosti* su poslovi sa dugoročnim i kratkoročnim hartijama od vrednosti i vlasničkim hartijama od vrednosti.

(19) *Kreditni poslovi* su kreditni poslovi u Republici i kreditni poslovi sa inostranstvom.

(20) *Kreditni poslovi u Republici* su krediti koje banka odobrava rezidentu u devizama.

(21) *Kreditni poslovi sa inostranstvom* su krediti, koje odobrava banka ili strana banka, i zajmovi između rezidenata i nerezidenata, o kojima rezidenti izveštavaju Narodnu banku Srbije.

Kreditni poslovi iz stava 1. ove tačke su:

- komercijalni krediti i zajmovi u devizama i dinarima povezani sa spoljnotrgovinskim prometom robe i usluga, koji obuhvataju odloženo plaćanje i plaćanje unapred robe i usluga do godinu dana sa kamatom, odnosno preko godinu dana. Komercijalnim kreditom i zajmom smatra se i finansiranje odloženog plaćanja i plaćanja unapred robe i usluga koje kreditor ili zajmodavac odobrava dužniku - kupcu po spoljnotrgovinskom prometu robe i usluga tako što po nalogu kupca obavezu izmiruje neposredno prodavcu,
- finansijski krediti i zajmovi u devizama koje kreditor, odnosno zajmodavac odobrava dužniku tako što sredstva stavlja na raspolaganje uplatom na račun dužnika. Pod finansijskim kreditima i zajmovima podrazumevaju se i svi oblici finansiranja koje odobravaju banke, strane banke i druge strane finansijske institucije. Finansijskim kreditom smatra se i finansiranje trgovine robom ili pružanja usluga u kojoj rezident nije ugovorna strana u poslu, a koje odobrava banka.

Komercijalne i finansijske kredite i zajmove dužniku može odobriti jedan kreditor, odnosno zajmodavac ili grupa kreditora ili zajmodavaca (sindicirani kredit ili zajam).

Kreditni poslovi sa inostranstvom iz stava 1. ove tačke su i:

- subordinirani krediti i zajmovi iz tačke (17) stav 3. ovog člana u devizama,

- kratkoročni oročeni bankarski depoziti u devizama sa rokom otplate do godinu dana između banke i strane banke, koji se koriste tako što banka - kreditor uplaćuje sredstva na račun banke - dužnika,

- kratkoročne bankarske kreditne linije u devizama sa rokom otplate do godinu dana između banke i strane banke, koje se koriste tako što banka - kreditor vrši plaćanja po nalogu banke - dužnika,

- drugi poslovi koji imaju obeležja kreditnog posla sa inostranstvom.

Kreditnim poslovima sa inostranstvom iz stava 1. ove tačke smatraju se i:

- bankarske garancije, avali i drugi oblici jemstva koje banka daje u korist nerezidenta - kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva i po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu,

- jemstva i druga sredstva obezbeđenja koja rezident - pravno lice i preduzetnik daje u korist nerezidenta - kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva, kao i jemstva i druga sredstva obezbeđenja koja rezident - pravno lice daje po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu.

Kreditnim poslovima sa inostranstvom smatraju se i krediti i zajmovi u dinarima koje u skladu sa odredbama ovog zakona međunarodne finansijske organizacije i razvojne banke ili finansijske institucije čiji su osnivači strane države odobravaju rezidentima, kao i krediti u dinarima koje banke odobravaju nerezidentima.

(21a) *Garancijski poslovi* su poslovi izdavanja i pribavljanja garancija, avala, jemstava i drugih sredstava obezbeđenja, koje banka obavlja u skladu sa propisima o bankama, osim garancija iz tačke (21) stav 5. alineja prva ovog člana.

Garancijskim poslovima smatraju se i:

- jemstva koja rezident pravno lice daje nerezidentu po osnovu spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga i izvođenja investicionih radova u Republici,

- garancije i jemstva koja rezident pravno lice pribavlja od nerezidenta po osnovu spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga i izvođenja investicionih radova u inostranstvu, kao i po poslu sa drugim rezidentom pravnim licem u Republici,

- garancijski poslovi koje obavlja rezident - pravno lice koje je Republika osnovala posebnim zakonom radi finansiranja izvoza.

(22) *Depozitni poslovi*, u smislu ovog zakona, jesu poslovi na osnovu ugovora o depozitu između nerezidenta i banke, kao i između rezidenta i banke u inostranstvu.

(23) *Poslovi po osnovu ugovora o osiguranju* obuhvataju plaćanja premija i osiguranih iznosa na osnovu ugovora između osiguravajućeg društva - nerezidenta i rezidenta kao osiguranika kao i između osiguravajućeg društva - rezidenta i nerezidenta kao osiguranika, u skladu sa zakonom koji uređuje osiguranje.

(24) *Valutna klauzula* je ugovaranje vrednosti obaveze u devizama (valuta obaveze) u Republici s tim što se plaćanje i naplaćivanje po tim ugovorima vrši u dinarima (valuta isplate).

(25) *Lični prenos sredstava plaćanja* je prenos sredstva iz Republike u inostranstvo ili iz inostranstva u Republiku koji se ne zasniva na izvršenju posla - vrši se između rezidenta fizičkog lica i nerezidenta, uključuje poklone i pomoć, nasledstva, rente, podmirenje duga useljenika i sredstava koja iznose iseljenici.

(26) *Fizički prenos sredstava plaćanja* je svaki prenos gotovine u dinarima, kao i prenos efektivnog stranog novca i hartija od vrednosti iz Republike i u Republiku.

III TEKUĆI POSLOVI

Član 3

Plaćanje, naplaćivanje i prenos po tekućim poslovima između rezidenata i nerezidenata vrši se slobodno, u skladu sa ovim zakonom.

Plaćanja i prenosi po osnovu tekućih poslova obuhvataju, bez ograničenja:

1) plaćanja po osnovu spoljnotrgovinskih poslova i po drugim tekućim poslovima sa inostranstvom u smislu zakona koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje;

2) plaćanja po osnovu otplate dela glavnice i kamata na kredite;

3) povraćaj sredstava uložених u investicije, kao i prenos u inostranstvo i unos dobiti po osnovu direktnih investicija;

4) prenose u korist fizičkih lica po osnovu: penzija, invalidnina i ostalih socijalnih primanja, prenose po osnovu poreza i taksi, međudržavne saradnje, likvidiranih šteta po osnovu ugovora o osiguranju, prenose po osnovu pravnosnažnih i izvršnih odluka, prenose po osnovu dobitaka u igrama na sreću, naknada za koncesije, članarina i kazni (penala) i druge prenose, kao i prenose po osnovu iznosa troškova potrebnih za izdržavanje porodice.

Član 4

Izvoz i uvoz robe ili usluga ugovoreni u devizama ili dinarima koji nisu naplaćeni, odnosno plaćeni u roku dužem od godinu dana od dana izvršenog izvoza ili uvoza, kao i roba ili usluga unapred naplaćena, odnosno plaćena u devizama ili dinarima, koja nije izvezena, odnosno uvezena u roku dužem od godinu dana od dana izvršene naplate, odnosno plaćanja smatraju se komercijalnim kreditima i zajmovima.

Član 5

(Brisan)

Član 6

Rezident - pravno lice, ogranak stranog pravnog lica i preduzetnik mogu izvršiti prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga rezidenata, koji se ne smatra komercijalnim kreditima i zajmovima.

Vlada propisuje način obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana.

Banka, rezident - pravno lice, preduzetnik i ogranak stranog pravnog lica mogu izvršiti prebijanje dugovanja ili potraživanja po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom u devizama sa potraživanjem ili dugovanjem po osnovu tih poslova, realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga, kao i po osnovu direktnih investicija i ulaganja u nepokretnosti iz čl. 11. i 12. ovog zakona, na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Član 7

Banke, odnosno rezidenti, osim rezidenata - fizičkih lica, i nerezidenti, mogu prenositi, odnosno platiti ili naplatiti potraživanja i dugovanja koja su nastala po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga rezidenata, koji se ne smatra komercijalnim kreditima i zajmovima.

Poslovi iz stava 1. ovog člana mogu se vršiti samo na osnovu ugovora zaključenog između prenosioca i primaoca potraživanja i dugovanja, uz obavezu prenosioca da dužnika iz osnovnog posla obavesti o izvršenom prenosu potraživanja, odnosno obavezu prenosioca da pribavi saglasnost poverioca iz osnovnog posla za prenos dugovanja.

Ugovor iz stava 2. ovog člana naročito sadrži identifikacione podatke o ugovornim stranama, podatke o osnovu po kom su nastala potraživanja i dugovanja koja su predmet prenosa, uključujući i podatke o dužniku, odnosno poveriocu, kao i podatke o valuti i iznosu potraživanja i dugovanja koji su predmet prenosa.

Potraživanja i dugovanja koja su nastala po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga rezidenta - javnog preduzeća i pravnog lica sa državnim kapitalom ili pravnog lica koje je u procesu restrukturiranja ili privatizacije mogu se prenositi, odnosno platiti ili naplatiti samo na osnovu ugovora, saglasnosti ili izjava zaključenih između svih učesnika u poslu, uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade, osim potraživanja i dugovanja rezidenta - pravnog lica koje je Republika osnovala posebnim zakonom radi finansiranja izvoza.

Član 8

Rezident ne može izvršiti naplatu, plaćanje ili izdati nalog za plaćanje, odnosno izvršiti prenos nerezidentu, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave.

Čl. 8a i 9

(Brisani)

IV KAPITALNI POSLOVI**Član 10**

Plaćanje, naplaćivanje i prenos po kapitalnim poslovima između rezidenata i nerezidenata vrše se slobodno, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

1. Direktne investicije rezidenata i nerezidenata**Član 11**

Plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija rezidenata - pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica u inostranstvo vrši se slobodno, u skladu sa zakonom koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje.

Plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija nerezidenata u Republici vrši se slobodno, u skladu sa zakonom koji uređuje strana ulaganja.

Član 11a

Rezidenti - pravna lica, preduzetnici i fizička lica mogu vršiti plaćanje i naplatu radi kupovine i prodaje u inostranstvu udela u kapitalu stranog pravnog lica koje se ne smatra direktnom investicijom.

Nerezidenti mogu vršiti plaćanje i naplatu radi kupovine i prodaje udela u kapitalu rezidenta pravnog lica koje se ne smatra direktnom investicijom, u skladu sa zakonom koji uređuje privredna društva.

2. Ulaganja u nepokretnosti**Član 12**

Plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima rezidenta u inostranstvu i nerezidenata u Republici vrši se slobodno, u skladu sa zakonom koji uređuje svojinsko pravne odnose.

3. Poslovi sa hartijama od vrednosti**Član 13**

Rezidenti - pravna lica, preduzetnici i fizička lica mogu vršiti plaćanje i naplatu radi kupovine i prodaje u inostranstvu vlasničkih hartija od vrednosti koje nisu direktne investicije.

Rezidenti iz stava 1. ovog člana mogu vršiti plaćanje i naplatu radi kupovine i prodaje dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti čiji su izdavaoci Evropska unija, države članice Evropske unije i OECD, međunarodne finansijske organizacije i razvojne banke ili finansijske institucije čiji su osnivači strane države, kao i onih čiji su izdavaoci pravna lica koja imaju sedišta u državama članicama Evropske unije.

Rezidenti iz stava 1. ovog člana mogu vršiti plaćanje i naplatu radi kupovine i prodaje i drugih dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti u inostranstvu čiji stepen rizika (rejting) i zemlju izdavaoca propisuje Narodna banka Srbije.

Rezidenti mogu vršiti plaćanje i naplatu radi kupovine i prodaje domaćih hartija od vrednosti koje glase na stranu valutu, a izdaju se u inostranstvu.

Banke mogu slobodno vršiti plaćanje i naplatu po osnovu kupovine i prodaje vlasničkih hartija od vrednosti kao i dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti.

Narodna banka Srbije propisuje rokove i način izveštavanja o poslovima iz ovog člana.

Član 14

Nerezidenti mogu vršiti plaćanje i naplatu radi kupovine i prodaje u Republici dugoročnih dužničkih kao i vlasničkih hartija od vrednosti, u skladu sa zakonom koji uređuje tržište kapitala.

Narodna banka Srbije propisuje rokove i način izveštavanja o poslovima iz stava 1. ovog člana.

Član 15

Rezidenti - pravna lica, preduzetnici i fizička lica mogu vršiti plaćanje i naplatu radi kupovine i prodaje kratkoročnih hartija od vrednosti čiji su izdavaoci Evropska unija, države članice Evropske unije, međunarodne finansijske organizacije i razvojne banke ili finansijske institucije u kojima učestvuju države članice Evropske unije, kao i onih čiji su izdavaoci pravna lica koja imaju sedište u tim državama.

Banke mogu slobodno vršiti plaćanje i naplatu po osnovu kupovine i prodaje kratkoročnih hartija od vrednosti čiji su izdavaoci Evropska unija, države članice Evropske unije i OECD, međunarodne finansijske organizacije i razvojne banke ili finansijske institucije u kojima učestvuju države članice Evropske unije i OECD, kao i onih čiji su izdavaoci pravna lica koja imaju sedište u tim državama.

Nerezidenti koji imaju sedište, odnosno prebivalište u državama članicama Evropske unije mogu vršiti plaćanje i naplatu radi kupovine i prodaje kratkoročnih hartija od vrednosti u Republici, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Narodna banka Srbije propisuje rokove i način izveštavanja o poslovima iz ovog člana.

4. Poslovi sa finansijskim derivatima

Član 16

Plaćanje, naplata, prenos, prebijanje, kao i izveštavanje po poslovima sa finansijskim derivatima vrše se pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

5. Poslovi sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima

Član 17

Rezidenti - društva za upravljanje investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima mogu da vrše plaćanja i naplatu po osnovu ulaganja u inostranstvo, u skladu sa odredbama zakona koji uređuju poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima.

Rezidenti - pravna lica, preduzetnici i fizička lica mogu vršiti plaćanje i naplatu po osnovu ulaganja u inostrane investicione fondove posredstvom rezidenata - investicionih društava i društava za upravljanje investicionim fondovima u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala.

Nerezidenti mogu vršiti plaćanje i naplatu po osnovu ulaganja u investicione fondove i dobrovoljne penzijske fondove u Republici u skladu sa odredbama zakona koji uređuju poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima.

6. Kreditni poslovi sa inostranstvom

Član 18

Kreditni poslovi iz člana 2. tačka (21) st. 2. i 3, stav 4. alineje prva i treća i stav 5. ovog zakona zaključuju se u pismenoj ili elektronskoj formi, odnosno na trajnom nosaču podataka koji omogućava čuvanje i reprodukovanje izvornih podataka u neizmenjenom obliku.

Kredite i zajmove u dinarima iz člana 2. tačka (21) stav 6. ovog zakona banci, rezidentu - pravnom licu i preduzetniku mogu odobravati samo međunarodne finansijske organizacije i razvojne banke ili finansijske institucije čiji su osnivači strane države, i to pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije. Kredite u dinarima nerezidentima mogu odobravati samo banke, i to pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Banka može zaključivati kreditne poslove sa inostranstvom iz člana 2. tačka (21) ovog zakona u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime i za tuđ račun i u tuđe ime i za tuđ račun. Pri obavljanju kreditnih poslova sa inostranstvom banka je dužna da od nerezidenta pribavi instrumente obezbeđenja naplate. Banka može u skladu sa propisima o bankama i ovim zakonom davati bankarske garancije, avale i druge oblike jemstva u korist nerezidenta - kreditora po kreditnim poslovima sa inostranstvom, kao i po kreditnim poslovima između nerezidenata pod uslovom da ugovori i od nerezidenta pribavi instrumente obezbeđenja naplate. Banka može u skladu sa propisima o bankama i ovim zakonom pribavljati garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja od nerezidenata po kreditima koje odobrava nerezidentima.

Banka može učestvovati u sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu koji grupa stranih kreditora odobrava nerezidentu pod uslovom da ugovori i od nerezidenta pribavi instrumente obezbeđenja naplate, a pod uslovima iz člana 21. ovog zakona u takvom kreditu ili zajmu koji se odobrava rezidentu.

Banka može kupiti potraživanje od nerezidenta - učesnika u sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu koji grupa stranih kreditora odobrava dužniku, pod uslovima iz stava 4. ovog člana, kao i prodati nerezidentu svoje potraživanje po ovom osnovu.

Banka može učestvovati u sindiciranom komercijalnom kreditu ili zajmu koji se odobrava rezidentu ili nerezidentu za finansiranje odloženog plaćanja i plaćanja unapred po spoljnotrgovinskom prometu robe i usluga, kupovati potraživanje od nerezidenta - učesnika u takvom sindiciranom kreditu i prodavati nerezidentu svoje potraživanje po ovom osnovu.

Rezident - pravno lice može uzimati kredite i zajmove iz inostranstva i odobravati nerezidentima komercijalne zajmove u svoje ime i za svoj račun i u svoje ime i za tuđ račun, dok finansijske zajmove može nerezidentima odobriti u svoje ime i za svoj račun u skladu sa članom 23. ovog zakona. Rezident - pravno lice može pribavljati garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja od nerezidenata po zajmovima koje odobrava nerezidentima, a jemstva i druga sredstva obezbeđenja u korist nerezidenta - kreditora po kreditnim poslovima sa inostranstvom i kreditnim poslovima između nerezidenata može davati u skladu sa članom 23. ovog zakona.

Rezident - pravno lice koje je Republika osnovala posebnim zakonom radi finansiranja izvoza, može obavljati kreditne poslove sa inostranstvom i prenositi, odnosno platiti ili naplatiti potraživanja i dugovanja po tim poslovima, u skladu sa tim posebnim zakonom.

Rezident - preduzetnik može u svoje ime i za svoj račun uzimati kredite i zajmove iz inostranstva, davati jemstva i druga sredstva obezbeđenja u korist nerezidenta - kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva, odobravati nerezidentu komercijalne zajmove i pribavljati garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja od nerezidenata po kreditima koje odobrava nerezidentima.

Banka, rezident - pravno lice, preduzetnik i fizičko lice mogu zaključivati druge poslove koji imaju obeležja kreditnih poslova sa inostranstvom iz člana 2. tačka (21) stav 4. alineja četvrta ovog zakona u skladu sa propisom Narodne banke Srbije donetim na osnovu člana 24. ovog zakona.

Rezident - fizičko lice može iz inostranstva uzimati kredite i zajmove sa rokom otplate dužim od godinu dana, koji se koriste uplatom sredstava kredita na račun tog rezidenta kod banke, dok takve kredite i zajmove rezident - ogranak stranog pravnog lica može uzimati od nerezidenta - osnivača.

Rezident - fizičko lice može od nerezidenta sa sedištem, odnosno prebivalištem u državi članici Evropske unije uzimati kredite i zajmove i sa rokom otplate kraćim od godinu dana, koji se koriste uplatom sredstava kredita na račun tog rezidenta kod banke, dok takve kredite i zajmove rezident - ogranak stranog pravnog lica može uzimati od nerezidenta - osnivača sa sedištem u državi članici Evropske unije.

Nerezident može bez ograničenja davati garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja u korist nerezidenta - kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva.

Član 19

Za izvršavanje obaveza iz zaključenog ugovora o kreditnom poslu sa inostranstvom odgovoran je rezident koji zaključi ugovor, kao i rezident po čijem ovlašćenju i za čiji račun je ugovor zaključen, odnosno banka i rezident - pravno lice koje od tog rezidenta kupi potraživanje, odnosno preuzme dug prema nerezidentu po osnovu kreditnog posla sa inostranstvom.

Republika i Narodna banka Srbije ne garantuju za izvršenje obaveza po kreditnom poslu sa inostranstvom, osim u slučajevima predviđenim zakonom.

Ugovor o kreditnom poslu sa inostranstvom je ništav ako je zaključen suprotno odredbama stava 2. ovog člana.

Član 20

Banke, odnosno rezidenti, osim rezidenata - fizičkih lica, i nerezidenti, mogu prenositi, odnosno platiti ili naplatiti potraživanja i dugovanja rezidenata koja su nastala po osnovu kreditnog posla sa inostranstvom.

Poslovi iz stava 1. ovog člana mogu se vršiti samo na osnovu ugovora zaključenog između prenosioca i primaoca potraživanja i dugovanja, uz obavezu prenosioca da dužnika iz osnovnog posla obavesti o izvršenom prenosu potraživanja, odnosno obavezu prenosioca da pribavi saglasnost poverioca iz osnovnog posla za prenos dugovanja.

Ugovor iz stava 2. ovog člana naročito sadrži identifikacione podatke o ugovornim stranama, podatke o osnovu po kom su nastala potraživanja i dugovanja koja su predmet prenosa, uključujući i podatke o dužniku, odnosno poveriocu, kao i podatke o valuti i iznosu potraživanja i dugovanja koji su predmet prenosa.

Potraživanja i dugovanja koja su nastala po osnovu kreditnog posla sa inostranstvom rezidenta - javnog preduzeća i pravnog lica sa državnim kapitalom ili pravnog lica koje je u procesu restrukturiranja ili privatizacije mogu se prenositi, odnosno platiti ili naplatiti samo na osnovu ugovora, saglasnosti ili izjava zaključenih između svih učesnika u poslu, uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade, osim potraživanja i dugovanja rezidenta - pravnog lica koje je Republika osnovala posebnim zakonom radi finansiranja izvoza.

Član 21

Finansijski krediti uzeti iz inostranstva mogu se koristiti za plaćanje uvoza robe i usluga i finansiranje izvođenja investicionih radova u inostranstvu, koje rezidenti zaključuju u okviru obavljanja svoje delatnosti, kao i za otplatu ranije korišćenih kredita iz inostranstva (refinansiranje).

Rezidenti mogu finansijske kredite iz inostranstva uzimati i za druge namene na način i pod uslovima koje utvrdi Narodna banka Srbije.

Član 22

Narodna banka Srbije može utvrditi obim i uslove pod kojima banke mogu da uzmu kratkoročne oročene bankarske depozite i kratkoročne bankarske kreditne linije od stranih banaka.

Član 23

Rezident - pravno lice može odobravati finansijske zajmove nerezidentu - dužniku, kao i davati jemstva i druga sredstva obezbeđenja po kreditnim poslovima sa inostranstvom i po kreditnim poslovima između nerezidenata.

Narodna banka Srbije može da propiše uslove i način obavljanja poslova iz ovog člana.

Obavljanje poslova iz ovog člana može se propisom iz stava 2. ovog člana ograničiti radi očuvanja javnog interesa i/ili finansijske stabilnosti.

Narodna banka Srbije propisuje ograničenja iz stava 3. ovog člana za pojedine slučajeve na osnovu ocene opravdanosti tih ograničenja u tim slučajevima (načelo pojedinačne procene), vodeći računa o ostvarivanju ciljeva zbog kojih su propisana (načelo targetiranosti) i o srazmernosti ograničenja.

Član 24

Narodna banka Srbije propisuje način, rokove i obrasce za izveštavanje o kreditnim poslovima sa inostranstvom.

Kreditiranje u devizama između rezidenata u Republici

Član 25

Banka može rezidentu - pravnom licu i preduzetniku odobriti kredit u devizama za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva.

Banka može rezidentu - fizičkom licu odobriti kredit u devizama radi kupovine nepokretnosti u zemlji.

Garancijski poslovi

Član 26

Banka, u skladu sa propisima o bankama, izdaje i pribavlja garancije, avale, jemstva i druga sredstva obezbeđenja.

Izuzetno, banka ne može pribavljati garancije i jemstva od nerezidenata po potraživanjima u Republici, koja su nastala po osnovu inostranih kredita za koje je država preuzela obavezu otplate prema inostranstvu.

Rezident - pravno lice, koje je Republika osnovala posebnim zakonom radi finansiranja izvoza, može obavljati garancijske poslove u skladu sa tim posebnim zakonom.

Rezident - pravno lice može dati jemstvo nerezidentu po poslu uvoza robe i usluge drugog rezidenta, kao i nerezidentu koji izvodi investicione radove u Republici.

Rezident - javno preduzeće i pravno lice sa državnim kapitalom ili pravno lice koje je u procesu restrukturiranja ili privatizacije može davati jemstvo nerezidentu po poslovima iz stava 4. ovog člana pod uslovima i na način koji propiše Vlada.

Rezident - pravno lice može pribaviti garanciju i jemstvo od nerezidenta po poslu izvoza i uvoza robe i usluga, po poslu izvođenja investicionih radova u inostranstvu drugom nerezidentu, po poslu izvođenja investicionih radova nerezidenta u Republici, kao i po poslu između tog rezidenta i drugog rezidenta - pravnog lica u Republici.

Odredbe ovog člana ne primenjuju se na garancije i jemstva iz člana 2. tačka (21) stav 5. ovog zakona, koje se smatraju kreditnim poslom sa inostranstvom, a obavljaju se u skladu sa članom 18. ovog zakona.

7. Depozitni poslovi

Depozitni poslovi rezidenata u inostranstvu

Član 27

Banka, bez ograničenja, drži devize i na računima kod banaka u inostranstvu.

Rezidenti mogu držati devize na računu kod banke u inostranstvu pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Depozitni poslovi nerezidenata u Republici

Član 28

Nerezident može na računu kod banke držati devize i dinare bez ograničenja, u skladu sa ovim zakonom.

Narodna banka Srbije propisuje uslove pod kojima banke mogu da otvaraju račune nerezidentima i način vođenja tih računa.

Prenos sredstava sa računa u inostranstvo

Član 29

Nerezident koji posluje preko nerezidentnog računa i rezident - ogranak stranog pravnog lica koji posluje preko rezidentnog računa vrše prenos sa tih računa u inostranstvo pod uslovom da su prethodno izmirili poreske obaveze iz tog posla prema Republici, o čemu podnosi potvrdu nadležnog poreskog organa o izmirenim poreskim obavezama.

Prenos sredstava u inostranstvo sa štednog deviznog i dinarskog računa nerezidenta kod banke vrši se slobodno.

Strana banka koja drži sredstva na računu kod banke u Republici ne podleže obavezi iz stava 1. ovog člana.

Prenos sredstava u inostranstvo sa namenskih računa nerezidenta otvorenih za trgovanje hartijama od vrednosti ne podleže obavezi iz stava 1. ovog člana, ukoliko je tako uređeno međunarodnim ugovorom o izbegavanju dvostrukog oporezivanja.

8. Plaćanja po osnovu ugovora o osiguranju

Član 30

Rezidenti - društva za osiguranje mogu da vrše plaćanja radi deponovanja i ulaganja u inostranstvo, u skladu sa odredbama zakona koji uređuje poslove osiguranja.

Rezident može plaćati premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom - osiguravajućim društvom, pod uslovom da je takav ugovor dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja.

9. Jednostrani prenos sredstava plaćanja - lični i fizički prenos

Član 31

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove za lične i fizičke prenose sredstava plaćanja u inostranstvo i iz inostranstva.

Član 31a

(Brisan)

V PLATNI PROMET

Član 32

Platni promet sa inostranstvom obavlja se u devizama i u dinarima preko banke.

Rezidenti mogu obavljati platni promet sa inostranstvom i preko izdavaoca elektronskog novca - radi plaćanja i naplate po osnovu elektronske kupoprodaje robe i usluga. Platni promet sa inostranstvom rezidenti mogu obavljati i preko platne institucije i javnog poštanskog operatora koji pruža platne usluge, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge. Prijem sredstava iz inostranstva preko izdavaoca elektronskog novca rezidenti - humanitarne organizacije mogu ostvarivati i po osnovu donacija u humanitarne svrhe.

Sredstva rezidenata, koja se vode kod strane institucije elektronskog novca radi plaćanja, odnosno naplate po osnovu elektronske kupoprodaje roba i usluga, odnosno po osnovu prijema donacija u humanitarne svrhe, ne smatraju se depozitom u smislu člana 27. stav 2. ovog zakona.

Rezidenti iz člana 36. ovog zakona, platni promet sa inostranstvom obavljaju preko Narodne banke Srbije.

Platni promet po finansijskim i subordiniranim kreditima i zajmovima u devizama, kreditima i zajmovima koje od nerezidenta uzimaju rezidenti - fizička lica i ogranci stranih pravnih lica, kao i po kreditima i zajmovima u dinarima koji se rezidentima odobravaju u skladu sa članom 18. stav 2. ovog zakona, može se vršiti samo ukoliko su rezidenti o tim poslovima prethodno izvestili Narodnu banku Srbije u skladu sa ovim zakonom.

Pod uslovom iz stava 5. ovog člana vrši se i platni promet po komercijalnim kreditima i zajmovima u devizama i dinarima za finansiranje odloženog plaćanja i plaćanja unapred robe i usluga koje kreditor ili zajmodavac odobrava dužniku - kupcu po spoljnotrgovinskom prometu robe i usluga tako što po nalogu kupca obavezu izmiruje neposredno prodavcu.

Platni promet po ostalim kreditnim poslovima sa inostranstvom može se vršiti i bez prethodnog izveštavanja Narodne banke Srbije o tim poslovima.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način obavljanja platnog prometa sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima.

Član 33

Rezident može izvršiti naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu, pod uslovom da je taj posao dozvoljen ovim zakonom.

Rezident - dužnik po dinarskom kreditu koji uzima od međunarodne finansijske organizacije i razvojne banke ili finansijske institucije čiji su osnivači strane države može izvršiti plaćanje i drugoj međunarodnoj finansijskoj organizaciji i razvojnoj banci ili finansijskoj instituciji čiji su osnivači strane države, a ne onoj kojoj duguje po tom poslu.

Poslovi iz st. 1. i 2. ovog člana mogu se vršiti samo na osnovu ugovora zaključenog između svih učesnika u poslu ili izjave rezidenta da je obavešten o izvršenom prenosu potraživanja, odnosno da je saglasan sa prenosom dugovanja.

Ugovor, odnosno izjava rezidenta naročito sadrži identifikacione podatke o svim učesnicima u poslu, podatke o osnovu po kome je nastalo potraživanje i dugovanje iz osnovnog posla i podatke o valuti i iznosu potraživanja i dugovanja koji su predmet poslova iz st. 1. i 2. ovog člana.

Rezident - javno preduzeće i pravno lice sa državnim kapitalom ili pravno lice koje je u procesu restrukturiranja ili privatizacije može izvršiti naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu po poslovima iz st. 1. i 2. ovog člana samo na osnovu ugovora, saglasnosti ili izjava zaključenih između svih učesnika u poslu, uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade, osim ako je u pitanju rezident - pravno lice koje je Republika osnovala posebnim zakonom radi finansiranja izvoza.

Rezidenti su dužni da o promenama po kreditnim poslovima sa inostranstvom određenim u st. 1. i 2. ovog člana izveste Narodnu banku Srbije u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 24. ovog zakona.

Član 34

Plaćanje, naplaćivanje i prenos između rezidenata i između rezidenata i nerezidenata u Republici se vrši u dinarima.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici mogu se vršiti i u devizama po osnovu:

- 1) deviznog kreditiranja u zemlji za namene iz člana 25. ovog zakona;
- 2) kupovine potraživanja i preuzimanja dugovanja iz čl. 7. i 20. ovog zakona - na osnovu ugovora;
- 3) uplate depozita kao sredstva obezbeđenja;
- 4) premija osiguranja i prenosa po osnovu životnih osiguranja;

- 5) po osnovu prodaje i davanja u zakup nepokretnosti;
- 6) donacija u humanitarne, naučne i kulturne svrhe, u skladu sa propisima kojima se uređuju donacije;
- 7) garancijskih poslova iz člana 26. ovog zakona, po osnovnom poslu koji se vrši u devizama;
- 8) naknade troškova za službeni put u inostranstvo, koji se može izvršiti i u efektivnom stranom novcu;
- 9) uplate zarada rezidentima - fizičkim licima koji su upućeni na privremeni rad u inostranstvo po osnovu ugovora o izvođenju investicionih radova u inostranstvu, kao i zaposlenima u diplomatsko-konzularnim predstavništvima, organizacijama u sastavu UN i međunarodnim finansijskim organizacijama u Republici;
- 10) kupoprodaje softvera i drugih digitalnih proizvoda na internetu koji se isporučuju isključivo putem telekomunikacionih, digitalnih ili informaciono-tehnoloških uređaja, pod uslovom da se plaćanje vrši korišćenjem platne kartice ili elektronskog novca preko pružaoca platnih usluga sa sedištem u Republici.

Plaćanje, naplaćivanje i prenos mogu se vršiti i u devizama po osnovu programa i projekata koji se finansiraju iz razvojne pomoći Evropske unije u kojima učestvuje Republika, pri čemu sredstva mogu biti prosleđivana do ugovarača, odnosno korisnika i projektnih partnera u skladu sa odgovarajućim ugovorom za sprovođenje aktivnosti na osnovu razvojne pomoći Evropske unije.

Banka može po nalogu nerezidenta - kupca robe ili usluge, kome odobrava komercijalni kredit za finansiranje odloženog plaćanja i plaćanja unapred robe i usluga, vršiti u Republici plaćanje u devizama rezidentu - prodavcu te robe ili pružaocu usluge u spoljnotrgovinskom prometu.

Plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici mogu se vršiti i u devizama po poslovima koji su uređeni zakonima koji uređuju tržište kapitala i osiguranje depozita.

Plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici mogu se vršiti i u devizama i u drugim slučajevima propisanim zakonom.

Banka na zahtev rezidenta može vršiti prenos sredstava u devizama sa deviznog računa tog rezidenta na njegov devizni račun kod druge banke, a na zahtev rezidenta - fizičkog lica i na devizni račun člana porodice kod te ili druge banke, uz dokaz da je u pitanju supružnik ili srodnik do trećeg stepena srodstva.

Dozvoljeno je ugovaranje u devizama u Republici s tim što se plaćanje i naplaćivanje po tim ugovorima vrši u dinarima.

Narodna banka Srbije propisuje u kojim slučajevima i pod kojim uslovima se plaćanje, naplaćivanje, uplate i isplate mogu vršiti i u efektivnom stranom novcu.

Član 35

Banka drži devize i kod druge banke, odnosno kod Narodne banke Srbije.

Rezident - pravno lice, ogranak stranog pravnog lica i preduzetnik drži devize na deviznom računu kod banke ili ih prodaje banci.

Narodna banka Srbije propisuje uslove pod kojima banke otvaraju devizne račune i način vođenja tih računa i deviznih štednih uloga rezidenata.

Visina, način obračuna i plaćanja kamate, kao i valuta u kojoj se plaćaju kamate i glavnica, utvrđuju se ugovorom između banke i rezidenta.

Član 36

Rezidenti - korisnici sredstava budžeta Republike Srbije, korisnici sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje i korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti, kao i drugi korisnici javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora, devizne račune vode kod Uprave za trezor u okviru sistema konsolidovanog računa trezora koji se vodi kod Narodne banke Srbije, osim ako posebnim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije propisano, a devize i efektivni strani novac koji ostvare u svom poslovanju mogu da prodaju Narodnoj banci Srbije.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, ministar nadležan za poslove finansija može odobriti korisniku iz stava 1. ovog člana otvaranje deviznog računa kod ovlašćene banke za plaćanja koja ne mogu da se izvrše preko Narodne banke Srbije ili obavljanje pojedinih poslova platnog prometa sa inostranstvom preko izdavaoca elektronskog novca ili platne institucije, ako to zahteva specifičnost poslova tog korisnika.

Narodna banka Srbije propisuje način obavljanja poslova između Narodne banke Srbije i Uprave za trezor koji se obavljaju preko sistema konsolidovanog računa trezora iz stava 1. ovog člana.

Izveštavanje po osnovu platnog prometa

Član 37

Narodna banka Srbije propisuje rezidentima obavezu izveštavanja o plaćanju, naplaćivanju i prenosu po poslovima platnog prometa iz čl. 32. i 34. ovog zakona.

Narodna banka Srbije, na osnovu podataka iz izveštaja iz stava 1. ovog člana, izrađuje projekciju platnog bilansa Republike kao analitičku podlogu za utvrđivanje ciljeva i zadataka monetarne politike i prati ostvarivanje te projekcije.

VI DEVIZNO TRŽIŠTE I KURS DINARA

Devizno tržište

Član 38

Devize i efektivni strani novac mogu se kupovati i prodavati samo na deviznom tržištu, za namene koje su dozvoljene ovim zakonom.

Kupovina i prodaja deviza i efektivnog stranog novca na deviznom tržištu u Republici vrši se neposredno:

- 1) između banaka i rezidenata, kao i između banaka i nerezidenata;
- 2) između banaka;
- 3) između banaka i Narodne banke Srbije;
- 4) između rezidenata koji imaju ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova i Narodne banke Srbije;
- 5) između banaka i rezidenata koji imaju ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova;
- 6) između rezidenata iz člana 2. tačka (1) odredba pod 6) ovog zakona i Narodne banke Srbije.

Kupovinu i prodaju efektivnog stranog novca na deviznom tržištu obavlja banka, Narodna banka Srbije, kao i drugi rezidenti koji u skladu sa ovim zakonom obavljaju menjačke poslove.

Narodna banka Srbije propisuje uslove i način rada deviznog tržišta.

Član 39

Menjačke poslove mogu da obavljaju:

- 1) banke i rezident - privredni subjekt koji menjačke poslove obavlja na osnovu posebnog zakona kojim se uređuje njegova delatnost;
- 2) rezidenti - pravna lica i preduzetnici koji imaju ovlašćenje Narodne banke Srbije za obavljanje menjačkih poslova (u daljem tekstu: ovlašćeni menjač).

Rešenje o izdavanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova (u daljem tekstu: ovlašćenje), na osnovu podnetog zahteva, izdaje Narodna banka Srbije kada utvrdi da podnosilac zahteva ispunjava sledeće uslove:

- 1) da je kao privredni subjekat registrovan kod nadležnog organa;
- 2) da sa bankom ima zaključen ugovor o obavljanju menjačkih poslova koji ne proizvodi pravno dejstvo ako privredni subjekt nema ovlašćenje;
- 3) da vlasnik, odnosno osnivač privrednog subjekta, odnosno direktor/član upravnog odbora i/ili drugo odgovorno lice privrednog subjekta, odnosno direktor/član upravnog odbora i/ili drugo odgovorno lice osnivača privrednog subjekta i radnik koji će neposredno obavljati menjačke poslove nije pravnosnažno osuđen za krivična dela protiv privrede, imovine, života i tela, protiv javnog reda i mira, službene dužnosti, pranja novca, finansiranja terorizma i pravnog saobraćaja i/ili za drugo krivično delo i/ili privredni prestup koji to lice čine nepodobnim u vezi sa obavljanjem menjačkih poslova;
- 4) da privredni subjekt - pravno lice koje podnosi zahtev i osnivač privrednog subjekta - pravno lice nije osuđeno pravnosnažnom presudom za krivično delo, kao i da se protiv njega ne vodi krivični postupak, u smislu zakona kojim se uređuje odgovornost pravnih lica za krivična dela i/ili da nije osuđeno pravnosnažnom presudom za privredni prestup koji to lice čine nepodobnim u vezi sa obavljanjem menjačkih poslova, u smislu zakona kojim se uređuje privredni prestup;
- 5) da je organizaciono i kadrovski osposobljen i tehnički opremljen za obavljanje menjačkih poslova.

Pod kadrovskom osposobljenošću za obavljanje menjačkih poslova podrazumeva se da radnici koji neposredno obavljaju menjačke poslove kod privrednog subjekta imaju najmanje srednju stručnu spremu i sertifikat za obavljanje menjačkih poslova, osim u slučaju da privredni subjekt menjačke poslove obavlja na osnovu posebnog zakona kojim se uređuje njegova delatnost.

Pod organizacionom osposobljenošću podrazumeva se obezbeđenje adekvatnog poslovnog prostora.

Pod tehničkom opremljenošću podrazumeva se obezbeđenje adekvatne opreme i informacionog sistema koji omogućava obavljanje menjačkih poslova na propisan način.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja ovlašćenja iz stava 1. ovog člana, kao i bliže uslove i način obavljanja menjačkih poslova i kontrole obavljanja tih poslova.

U slučaju da nisu ispunjeni uslovi za izdavanje ovlašćenja iz stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije doneće rešenje o odbijanju zahteva za izdavanje ovlašćenja.

Narodna banka Srbije o podnetom zahtevu odlučuje u roku od 30 dana od dana prijema zahteva sa kompletnom dokumentacijom.

Narodna banka Srbije može odbiti zahtev iz stava 2. ovog člana ako utvrdi da su saradnici vlasnika, odnosno osnivača ili odgovornog lica privrednog subjekta, podnosioca zahteva iz toga stava - lica koja su pravnosnažno osuđena za krivično delo iz stava 2. tačka 3) ovog člana.

Pod saradnikom iz stava 9. ovog člana smatra se:

- 1) svako fizičko lice koje je član organa upravljanja ili drugo odgovorno lice kod pravnog subjekta u kojem je osnivač, vlasnik ili odgovorno lice privrednog subjekta na rukovodećem položaju ili je stvarni vlasnik tog subjekta;
- 2) svako fizičko lice koje je stvarni vlasnik pravnog subjekta u kojem je osnivač, vlasnik ili odgovorno lice privrednog subjekta na rukovodećem položaju;

3) svako fizičko lice koje sa osnivačem, vlasnikom ili odgovornim licem privrednog subjekta ima stvarno vlasništvo nad istim pravnim subjektom.

Narodna banka Srbije ima pravo da od nadležnog organa koji vodi evidenciju o osuđivanosti za krivična dela zahteva podatke o osuđivanosti za osnivače i vlasnike privrednog subjekta, povezana lica tih osnivača i vlasnika u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva, odgovorna lica privrednog subjekta i saradnika iz stava 10. ovog člana, a osnivači, odnosno vlasnici privrednog subjekta dužni su da pri podnošenju zahteva iz stava 2. ovog člana, kao i na zahtev Narodne banke Srbije, dostave spisak saradnika osnivača, vlasnika i odgovornih lica privrednog subjekta.

Narodna banka Srbije propisuje postupak i uslove za sticanje sertifikata za obavljanje menjačkih poslova, utvrđuje jedinstveni program obuke za obavljanje menjačkih poslova i uslove koje moraju da ispunjavaju predavači koji vrše obuku.

Certifikat za obavljanje menjačkih poslova izdaje Narodna banka Srbije, o čemu vodi odgovarajući registar.

Rešenje Narodne banke Srbije iz st. 2. i 7. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 39a

Narodna banka Srbije vodi registar ovlašćenih menjača.

U registar ovlašćenih menjača upisuju se podaci o ovlašćenim menjačima i sve promene u vezi s tim podacima.

Ovlašćeni menjači dužni su da bez odlaganja obaveste Narodnu banku Srbije o promenama podataka koji se unose u registar ovlašćenih menjača.

Registar ovlašćenih menjača jeste javna knjiga i vodi se u elektronskom obliku, a podaci iz tog registra dostupni su na internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove, sadržinu i način vođenja registra ovlašćenih menjača, uključujući i brisanje podataka iz tog registra, kao i obaveze ovlašćenih menjača u vezi sa obaveštavanjem Narodne banke Srbije o promenama podataka koji se u taj registar upisuju.

Član 39b

Ako u postupku kontrole menjačkog poslovanja ovlašćenog menjača utvrdi da ovlašćeni menjač nije postupio u skladu sa odredbama ovog zakona i/ili propisa Narodne banke Srbije donetog na osnovu ovog zakona, odnosno u skladu sa odredbama propisa kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i ograničavanje raspolaganja imovinom u cilju sprečavanja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje (u daljem tekstu: propisi kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma) a u pitanju su manje značajne nepravilnosti, odnosno nepravilnosti koje ne utiču bitno i neposredno na poslovanje ovlašćenog menjača - Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim se ovlašćenom menjaču izriče pismena opomena.

Ako u postupku kontrole menjačkog poslovanja ovlašćenog menjača utvrdi da ovlašćeni menjač nije postupio u skladu sa odredbama ovog zakona i/ili propisa iz stava 1. ovog člana a nije reč o nepravilnostima iz tog stava - Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim se ovlašćenom menjaču izriče nalog da svoje poslovanje uskladi sa ovim zakonom i/ili propisima iz stava 1. ovog člana.

Ako u postupku kontrole menjačkog poslovanja ovlašćenog menjača utvrdi da ovlašćeni menjač nije postupio u skladu sa odredbama ovog zakona i/ili propisa iz stava 1. ovog člana a u pitanju su nepravilnosti iz stava 2. ovog člana koje bitno i neposredno utiču ili bi mogle tako uticati na poslovanje ovlašćenog menjača, kao i u slučajevima iz člana 39v stav 2. ovog zakona u kojima nije oduzeto ovlašćenje u skladu s tim članom - Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim se ovlašćenom menjaču privremeno oduzima ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova na kontrolisanom menjačkom mestu ili na svim menjačkim mestima, u periodu do 30 radnih dana.

Rešenjem iz st. 1, 2. i 3. ovog člana ovlašćenom menjaču se nalaže da, ako to nije već učinio, u određenom roku otkloni utvrđenu nepravilnost, odnosno da uskladi svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona i/ili propisa iz stava 1. ovog člana, a određuje se i rok u kome je dužan da Narodnoj banci Srbije dostavi izveštaj o otklonjenim nepravilnostima, sa odgovarajućim dokazima.

Narodna banka Srbije može, pored preduzimanja mera iz st. 1, 2. i 3. ovog člana, izreći i novčanu kaznu ovlašćenom menjaču, kao i odgovornom licu u ovlašćenom menjaču - pravnom licu.

Novčana kazna iz stava 5. ovog člana izriče se ovlašćenom menjaču, odnosno odgovornom licu u ovlašćenom menjaču u sledećem rasponu:

- 1) od 100.000 do 3.000.000 dinara za pravno lice i od 10.000 do 500.000 dinara za odgovorno lice u pravnom licu;
- 2) od 50.000 do 2.000.000 dinara za preduzetnika.

Ako 10% ukupnog prihoda koji je ovlašćeni menjač iz stava 6. ovog člana ostvario u prethodnoj godini iznosi više od 3.000.000 dinara za pravno lice, odnosno više od 2.000.000 dinara za preduzetnika, ili ako 10% ukupnog prihoda koji je odgovorno lice u ovlašćenom menjaču - pravnom licu ostvarilo u prethodnoj godini iznosi više od 500.000 dinara - novčana kazna iz stava 5. ovog člana može biti i veća od iznosa iz stava 6. ovog člana, ali ne veća od 10% ukupnog prihoda ovlašćenog menjača, odnosno odgovornog lica u ovlašćenom menjaču - pravnom licu ostvarenog u prethodnoj godini. Ukupan prihod iz ovog stava ima značenje utvrđeno zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Pri izricanju mere i novčane kazne iz ovog člana, Narodna banka Srbije postupa uzimajući u obzir težinu utvrđenih nepravilnosti i pokazanu spremnost ovlašćenog menjača i odgovornog lica u ovlašćenom menjaču - pravnom licu da te nepravilnosti otklone, kao i broj utvrđenih nepravilnosti, njihovu međusobnu povezanost i trajanje, stepen saradnje ovlašćenog menjača i odgovornog lica u ovlašćenom menjaču - pravnom licu s Narodnom bankom Srbije tokom postupka kontrole, prethodno ponašanje ovlašćenog menjača, odnosno da li su ovlašćeni menjač i odgovorno lice u ovlašćenom menjaču - pravnom licu i ranije slično postupali i da li im je u vezi s tim postupanjem već izrečena mera ili novčana kazna iz ovog člana, kao i druge bitne okolnosti pod kojima je nepravilnost učinjena.

Novčane kazne iz ovog člana mogu se izreći i pravnom licu, preduzetniku i/ili fizičkom licu koji u vreme izricanja novčane kazne više nemaju svojstvo ovlašćenog menjača, kao i fizičkom licu koje više nema svojstvo odgovornog lica u ovlašćenom menjaču - pravnom licu, za nepravilnosti iz st. 1. 2. i 3. ovog člana koje su učinjene dok je to lice obavljalo menjačke poslove, odnosno dok je bilo odgovorno lice u ovlašćenom menjaču - pravnom licu.

Rešenje kojim se izriče novčana kazna iz ovog člana, nakon dostavljanja ovlašćenom menjaču i odgovornom licu u ovlašćenom menjaču - pravnom licu, odnosno nakon dostavljanja licima iz stava 9. ovog člana - predstavlja izvršnu ispravu.

Ako se obaveza ovlašćenog menjača, odnosno odgovornog lica u ovlašćenom menjaču - pravnom licu, uključujući i lica iz stava 9. ovog člana, po osnovu novčane kazne iz ovog člana ne plati u roku utvrđenom rešenjem o izricanju te kazne, Narodna banka Srbije ima pravo da obračunava zateznu kamatu na iznos tog duga.

Izvršna rešenja o izricanju novčane kazne iz ovog člana predstavljaju osnov za prinudnu naplatu s računa ovlašćenog menjača, odnosno pravnog lica ili preduzetnika iz stava 9. ovog člana, u skladu sa zakonom kojim se uređuje prinudna naplata na novčanim sredstvima na računu.

Novčane kazne iz ovog člana uplaćuju se na račun Narodne banke Srbije.

Rešenje Narodne banke Srbije iz ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, ali tužba protiv tog rešenja ne može sprečiti niti odložiti njegovo izvršenje.

Odredbe ovog člana primenjuju se i na mere iz st. 1. i 2. ovog člana i novčane kazne iz ovog člana koje Narodna banka Srbije može izreći rezidentu - privrednom subjektu koji menjačke poslove obavlja na osnovu posebnog zakona kojim se uređuje njegova delatnost, kao i odgovornom licu u tom rezidentu, ako u postupku kontrole menjačkog poslovanja tog rezidenta utvrdi da on nije postupio u skladu sa odredbama ovog zakona i/ili propisa iz stava 1. ovog člana.

Član 39v

Narodna banka Srbije donosi rešenje o oduzimanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova na kontrolisanom menjačkom mestu ili na svim menjačkim mestima kad utvrdi sledeće:

- 1) da je ovlašćeni menjač prestao da ispunjava uslove za obavljanje menjačkih poslova utvrđene ovim zakonom i propisom Narodne banke Srbije;
- 2) da ovlašćeni menjač nije počeo s radom u roku od 30 dana od dana prijema ovlašćenja;
- 3) da je ovlašćenje izdato na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 4) da ovlašćeni menjač bez opravdanog razloga ne obavlja menjačke poslove u trajanju dužem od pet radnih dana.

Narodna banka Srbije može doneti rešenje iz stava 1. ovog člana kad utvrdi sledeće:

- 1) da je ovlašćeni menjač teže povredio odredbe ovog zakona i/ili propisa donetih na osnovu ovog zakona, a uzimajući u obzir okolnosti iz člana 39b stav 8. ovog zakona;
- 2) da ovlašćeni menjač nije postupio u skladu s nalogom Narodne banke Srbije iz člana 39b stav 4. ovog zakona;
- 3) da ovlašćeni menjač ne postupi u skladu s propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- 4) da ovlašćeni menjač Narodnoj banci Srbije, odnosno ovlašćenom licu iz člana 46. stav 6. ovog zakona nije omogućio obavljanje kontrole, odnosno uvid u poslovne knjige i drugu dokumentaciju ili im nije omogućio pristup menjačkom mestu, odnosno pregled predmeta, prostorija ili drugih objekata koji su u vezi sa obavljanjem menjačkih poslova i/ili nije dozvolio privremeno oduzimanje efektivnog stranog novca, čekova i drugih hartija od vrednosti, gotovine u dinarima, elektronskog novca, digitalne imovine, platnih kartica, predmeta, isprava i dokumentacije.

Narodna banka Srbije može rešenjem iz st. 1. i 2. ovog člana izreći i novčanu kaznu ovlašćenom menjaču, kao i odgovornom licu u ovlašćenom menjaču - pravnom licu, a u tom slučaju shodno se primenjuju odredbe člana 39b st. 6. do 14. ovog zakona.

Narodna banka Srbije donosi rešenje o oduzimanju ovlašćenja i ako ovlašćeni menjač u pismenoj formi podnese zahtev Narodnoj banci Srbije za prestanak obavljanja menjačkih poslova i dostavi dokaze da je postupio u skladu s propisom iz člana 39. stav 6. ovog zakona.

Narodna banka Srbije može rešenjem iz st. 1, 2. i 4. ovog člana naložiti ovlašćenom menjaču da preduzme određene radnje radi ispunjavanja obaveza u vezi sa oduzimanjem ovlašćenja, odnosno u vezi s prestankom obavljanja menjačkih poslova, pri čemu određuje i rokove za preduzimanje tih radnji i rok za dostavljanje Narodnoj banci Srbije izveštaja o preduzetim radnjama, sa odgovarajućim dokazima.

Privredni subjekt kome je rešenjem iz st. 1. i 2. ovog člana oduzeto ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova na svim menjačkim mestima ne može da podnese novi zahtev za izdavanje ovlašćenja u roku od pet godina od dana dostavljanja tog rešenja, pri čemu u tom roku ovaj zahtev ne može podneti ni lice koje je na dan donošenja ovog rešenja ili u periodu od šest meseci pre tog dana bilo vlasnik ili osnivač tog privrednog subjekta, odnosno direktor/član upravnog odbora i/ili drugo odgovorno lice kod ovog privrednog subjekta, odnosno direktor/član upravnog odbora i/ili drugo odgovorno lice osnivača tog privrednog subjekta, niti u tom roku bilo koje od ovih lica može biti u takvoj vezi s drugim privrednim subjektom, niti može biti član zajedničkog domaćinstva s takvim licima u drugom privrednom subjektu koji je podneo zahtev za izdavanje ovlašćenja.

Rešenje Narodne banke Srbije iz st. 1, 2. i 4. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, ali tužba protiv tog rešenja ne može sprečiti niti odložiti njegovo izvršenje.

Ovlašćeni menjač ne može da bude brisan iz registra privrednih subjekata koji se vodi kod organizacije nadležne za vođenje tog registra - čak i ako je podneo registracionu prijavu za brisanje ili ako su ispunjeni drugi zakonski razlozi za to brisanje - pre nego što mu Narodna banka Srbije oduzme ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova na svim menjačkim mestima u skladu sa odredbama ovog člana i izbriše

ga iz registra ovlašćenih menjača iz člana 39a ovog zakona, o čemu Narodna banka Srbije organizaciji nadležnoj za vođenje registra privrednih subjekata dostavlja dokaz - potvrdu Narodne banke Srbije o brisanju iz registra ovlašćenih menjača.

Pravno lice ili preduzetnik kome je Narodna banka Srbije oduzela ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova na svim menjačkim mestima ne može podneti prijavu iz stava 8. ovog člana pre nego što postupi po nalogu Narodne banke Srbije iz rešenja iz stava 5. ovog člana, odnosno pre nego što plati novčanu kaznu koju mu je Narodna banka Srbije izrekla u skladu sa odredbama ovog zakona.

U slučaju iz stava 9. ovog člana, Narodna banka Srbije obaveštava organizaciju nadležnu za vođenje registra privrednih subjekata o postojanju razloga iz tog stava usled kojih pravno lice ili preduzetnik iz tog stava ne može podneti prijavu iz stava 8. ovog člana, kao i o tome da su ti razlozi prestali da postoje.

Ako ovlašćeni menjač ili pravno lice ili preduzetnik iz stava 9. ovog člana podnese prijavu iz stava 8. ovog člana suprotno st. 8. i 9. ovog člana - organizacija nadležna za vođenje registra privrednih subjekata dužna je da tu prijavu odbaci i da o tome obavesti Narodnu banku Srbije.

Kurs dinara

Član 40

Kurs dinara prema stranim valutama na deviznom tržištu formira se slobodno, u skladu sa ponudom i tražnjom deviza.

Član 41

Zvanični srednji kurs dinara formira se na način utvrđen propisom Narodne banke Srbije.

Za potrebe knjigovodstva i statistike primenjuje se zvanični srednji kurs dinara.

Za obračun carine i drugih uvoznih dažbina primenjuje se zvanični srednji kurs dinara utvrđen poslednjeg radnog dana u nedelji koja prethodi nedelji u kojoj se utvrđuje iznos carine i drugih uvoznih dažbina, u skladu sa zakonom koji uređuje carine.

VII ZAŠTITNE MERE

Član 42

U slučaju nastupanja ozbiljnijih poremećaja u platnom bilansu, kada kretanje kapitala prouzrokuje ili prei da prouzrokuje ozbiljne poteškoće u sprovođenju monetarne politike i politike deviznog kursa, koje su rezultat prekomernog priliva ili odliva kapitala iz Republike, Vlada na predlog Narodne banke Srbije može doneti neophodne zaštitne mere po poslovima regulisanim ovim zakonom.

Zaštitne mere iz stava 1. ovog člana mogu se primenjivati dok traju poremećaji zbog kojih su donesene, a najduže šest meseci od dana njihovog donošenja.

Član 43

Narodna banka Srbije ili Vlada može uvesti dodatne zaštitne mere, ako je to neophodno, sa ciljem sprovođenja sankcija Organizacije ujedinjenih nacija ili drugih međunarodnih organizacija čiji je Republika Srbija član, koje ove organizacije sprovode prema drugim zemljama.

VIII KONTROLA DEVIZNOG I MENJAČKOG POSLOVANJA

Član 44

Poslovi iz ovog zakona podležu deviznoj kontroli.

Kontrolu deviznog poslovanja vrše organi kontrole - Narodna banka Srbije, carinski organi, odnosno drugi nadležni organi koji imaju pravo da, radi provere, zahtevaju svu dokumentaciju o tom poslovanju kao i drugu dokumentaciju neophodnu za deviznu kontrolu.

Član 45

Narodna banka Srbije vrši kontrolu deviznog i menjačkog poslovanja banaka, deviznog poslovanja izdavalaca elektronskog novca sa sedištem u Republici i platnih institucija - u postupku koji je utvrđen zakonom kojim se uređuje njihovo poslovanje.

Narodna banka Srbije vrši kontrolu platnog prometa sa inostranstvom koji obavlja javni poštanski operator - u postupku koji je utvrđen zakonom kojim se uređuju platne usluge.

Narodna banka Srbije, u postupku kontrole deviznog poslovanja banaka, izriče mere i novčane kazne banci i odgovornom licu u banci u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje poslovanje banaka - ako utvrdi da je banka obavljala poslove platnog prometa sa inostranstvom suprotno odredbama ovog zakona ili propisa Narodne banke Srbije donetog na osnovu ovog zakona.

Za radnje iz stava 3. ovog člana, Narodna banka Srbije izriče mere i novčane kazne izdavaocu elektronskog novca sa sedištem u Republici, platnoj instituciji i javnom poštanskom operatoru, kao i odgovornom licu u tom pravnom licu, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge.

Narodna banka Srbije, u postupku kontrole menjačkog poslovanja banaka, izriče mere i novčane kazne banci i odgovornom licu u banci u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje poslovanje banaka - ako utvrdi da je banka obavljala menjačke poslove suprotno odredbama ovog zakona ili propisa Narodne banke Srbije donetog na osnovu ovog zakona.

Član 46

Narodna banka Srbije vrši kontrolu deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata i menjačkog poslovanja rezidenata iz člana 39. stav 1. ovog zakona koji nisu banka (u daljem tekstu: subjekt kontrole) - u postupku koji je utvrđen ovim zakonom i propisom Narodne banke Srbije kojim se bliže uređuju uslovi i način vršenja te kontrole.

Kontrola iz stava 1. ovog člana jeste postupak provere i utvrđivanja zakonitosti i pravilnosti obavljanja deviznih i menjačkih poslova shodno propisima kojima se uređuju devizno i menjačko poslovanje, odnosno postupak provere i utvrđivanja zakonitosti i pravilnosti obavljanja menjačkih poslova shodno propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Dostavljanjem subjektu kontrole rešenja, zapisnika i drugih akata, kao i obaveštenja, zahteva i drugih pismena Narodne banke Srbije, koji su u vezi s kontrolom iz stava 1. ovog člana - smatra se da su oni dostavljeni i odgovornom licu u subjektu kontrole i ne može se dokazivati suprotno.

Narodna banka Srbije može propisati obavezu subjekta kontrole da obezbedi prijem pismena iz stava 3. ovog člana u obliku elektronskih dokumenata, kao i uslove pod kojima i trenutak od koga će se smatrati da su ta pismena dostavljena u smislu zakona kojim se uređuje upravni postupak.

Kontrolu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije vrši na sledeće načine:

1) posredno - prikupljanjem, praćenjem, proveravanjem i analizom izveštaja i druge dokumentacije koju joj subjekt kontrole dostavlja u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona, odnosno na njen zahtev, kao i druge dokumentacije, odnosno drugih podataka kojima Narodna banka Srbije raspolaže;

2) neposredno - u prostorijama subjekta kontrole uvidom u poslovne knjige, ugovore i drugu dokumentaciju i podatke subjekta kontrole, odnosno lica koja su sa subjektom kontrole povezana imovinskim, upravljačkim ili poslovnim odnosima.

Neposrednu kontrolu iz stava 5. tačka 2) ovog člana vrše zaposleni u Narodnoj banci Srbije ili druga angažovana lica u skladu s rešenjem koje donosi Narodna banka Srbije (u daljem tekstu: ovlašćena lica).

Pri vršenju neposredne kontrole iz stava 5. tačka 2) ovog člana, ovlašćena lica dužna su da kod sebe imaju rešenje iz stava 6. ovog člana i službeni legitimaciju, koji služe za njihovu identifikaciju i dokazivanje svojstva lica ovlašćenih za vršenje te kontrole.

Izgled, obrazac i sadržinu službene legitimacije iz stava 7. ovog člana propisuje Narodna banka Srbije.

Član 46a

Podaci koje ovlašćena lica i zaposleni u Narodnoj banci Srbije na bilo koji način saznaju u postupku kontrole iz člana 46. ovog zakona, kao i dokumenti koji sadrže takve podatke, uključujući i mere i novčane kazne koje Narodna banka Srbije u tim postupcima izriče u skladu sa odredbama ovog zakona - određuju se i štite kao tajni podaci sa oznakom stepena tajnosti "POVERLJIVO" ili "INTERNO", u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da čuvaju podatke i dokumente iz tog stava kao tajne podatke, odnosno ne mogu ih učiniti dostupnim trećim licima, osim u slučajevima propisanim zakonom.

Obaveza čuvanja tajnosti podataka za lica iz stava 1. ovog člana ne prestaje ni nakon prestanka njihovog radnog odnosa u Narodnoj banci Srbije, kao ni nakon prestanka drugog svojstva na osnovu kog su ta lica ostvarila pristup podacima iz tog stava.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije može podatke i dokumente iz stava 1. ovog člana učiniti dostupnim domaćim i stranim organima kontrole, pod uslovom da ih ti organi koriste isključivo u svrhe za koje su pribavljeni.

Objavljivanje podataka iz stava 1. ovog člana izraženih u zbirnom obliku, tako da se na osnovu njih ne može utvrditi identitet subjekta kontrole, odnosno fizičkih i pravnih lica - ne smatra se povredom obaveze čuvanja tajnosti tih podataka.

Član 46b

Narodna banka Srbije može u toku kontrole iz čl. 45. i 46. ovog zakona, uz izdavanje potvrde, privremeno oduzeti devize, efektivni strani novac, čekove, hartije od vrednosti, dinare, elektronski novac, digitalnu imovinu, platne kartice, predmete, poslovne knjige, evidencije, isprave ili drugu dokumentaciju - ako postoji osnovana sumnja da su upotrebljeni ili bili namenjeni za izvršenje krivičnog dela, prekršaja ili druge kažnjive radnje ili da su stečeni ili nastali izvršenjem krivičnog dela, prekršaja ili druge kažnjive radnje.

Ako se poslovne knjige, evidencije, isprave ili druga dokumentacija iz stava 1. ovog člana nalaze na sredstvima za automatsku obradu podataka, Narodna banka Srbije može, uz potvrdu, privremeno oduzeti i ta sredstva.

Član 46v

Ako u postupku kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata utvrdi da subjekt kontrole nije postupio u skladu sa odredbama ovog zakona i/ili propisa Narodne banke Srbije donetog na osnovu ovog zakona - Narodna banka Srbije može subjektu kontrole rešenjem naložiti da u određenom roku ukloni utvrđenu nepravilnost, odnosno da uskladi svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona i/ili propisa Narodne banke Srbije donetog na osnovu ovog zakona, u kom slučaju određuje i rok u kome je taj subjekt dužan da joj o tome dostavi izveštaj, sa odgovarajućim dokazima.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može voditi upravni spor, ali tužba protiv tog rešenja ne može sprečiti ni odložiti njegovo izvršenje.

Član 46g

Ako subjekt kontrole ne omogući Narodnoj banci Srbije vršenje kontrole deviznog poslovanja u smislu propisa Narodne banke Srbije kojim se uređuje način vršenja kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata, a naročito ako na zahtev Narodne banke Srbije ne dostavi sve tražene podatke i dokumentaciju u roku utvrđenom u tom zahtevu, ili ako subjekt kontrole ne postupi u skladu s nalogom iz rešenja Narodne banke Srbije iz člana 39v stav 5. i člana 46v stav 1. ovog zakona - Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim se tom subjektu kontrole, odnosno odgovornom licu u njemu izriče novčana kazna u sledećem rasponu:

1) od 100.000 do 3.000.000 dinara za pravno lice i ogranak stranog pravnog lica i od 10.000 do 500.000 dinara za odgovorno lice u pravnom licu i ogranku stranog pravnog lica;

2) od 50.000 do 2.000.000 dinara za preduzetnika;

3) od 10.000 do 100.000 dinara za fizičko lice.

Ako 10% ukupnog prihoda koji je subjekt kontrole ostvario u prethodnoj godini iznosi više od 3.000.000 dinara za pravno lice i ogranak stranog pravnog lica, odnosno više od 2.000.000 dinara za preduzetnika, odnosno više od 100.000 dinara za fizičko lice, ili ako 10% ukupnog prihoda koji je odgovorno lice u pravnom licu i ogranku stranog pravnog lica ostvarilo u prethodnoj godini iznosi više od 500.000 dinara - novčana kazna iz stava 1. ovog člana može biti i veća od iznosa iz tog stava, ali ne veća od 10% ukupnog prihoda subjekta kontrole, odnosno odgovornog lica u subjektu kontrole koji je ostvaren u prethodnoj godini.

Ukupan prihod iz stava 2. ovog člana ima značenje utvrđeno zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana subjektu kontrole nalaže se da Narodnoj banci Srbije omogući obavljanje kontrole, da sarađuje sa ovlašćenim licima, odnosno da postupi u skladu sa zahtevom ili nalogom Narodne banke Srbije iz tog stava.

Ako subjekt kontrole ne postupi u skladu s nalogom iz stava 4. ovog člana, Narodna banka Srbije može ponovo doneti rešenje iz stava 1. ovog člana.

Pri izricanju novčane kazne iz ovog člana, Narodna banka Srbije postupa uzimajući u obzir stepen saradnje subjekta kontrole sa ovlašćenim licima, prethodno ponašanje subjekta kontrole, odnosno da li su subjekt kontrole i odgovorno lice u subjektu kontrole i ranije slično postupali i da li im je u vezi s tim postupanjem već izrečena novčana kazna iz ovog člana, pokazanu spremnost subjekta kontrole da postupi u skladu s nalogom iz rešenja iz stava 1. ovog člana, trajanje nepostupanja po tom nalogu ili onemogućavanja kontrole iz tog stava, kao i druge bitne okolnosti pod kojima je došlo do nepostupanja po nalogu ili onemogućavanja kontrole iz stava 1. ovog člana.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije može naložiti i zabranu raspolaganja sredstvima na svim računima subjekta kontrole dok ne postupi u skladu s nalogom iz tog rešenja, osim raspolaganja u svrhu plaćanja novčane kazne iz tog rešenja, odnosno u svrhu izmirenja obaveza po osnovu poreza.

Rešenje iz stava 1. ovog člana, nakon dostavljanja subjektu kontrole i odgovornom licu u subjektu kontrole - pravnom licu, predstavlja izvršnu ispravu.

Ako se obaveza subjekta kontrole, odnosno odgovornog lica u subjektu kontrole ili fizičkog lica po osnovu novčane kazne iz ovog člana ne izmiri u roku utvrđenom rešenjem o izricanju te kazne, Narodna banka Srbije ima pravo da obračunava zateznu kamatu na iznos tog duga.

Izvršna rešenja o izricanju novčane kazne iz ovog člana predstavljaju osnov za prinudnu naplatu s računa subjekta kontrole u skladu sa zakonom kojim se uređuje prinudna naplata na novčanim sredstvima na računu.

Novčane kazne iz ovog člana uplaćuju se na račun Narodne banke Srbije.

Rešenje Narodne banke Srbije iz ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, ali tužba protiv tog rešenja ne može sprečiti niti odložiti njegovo izvršenje.

Član 46d

Ako postoji sumnja da se obavljanjem menjačkih poslova bave fizičko lice, odnosno pravno lice ili preduzetnik koji nisu lice iz člana 39. stav 1. ovog zakona - Narodna banka Srbije može izvršiti neposrednu i posrednu proveru da li ta lica neovlašćeno obavljaju menjačke poslove.

Ako proverom iz stava 1. ovog člana utvrdi da lice iz tog stava neovlašćeno obavlja menjačke poslove - Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim nalaže prestanak obavljanja tih poslova i istovremeno izriče novčanu kaznu tom licu, kao i odgovornom licu u pravnom licu iz stava 1. ovog člana, a to rešenje dostavlja nadležnim organima.

Ako naknadnom proverom utvrdi da fizičko lice, odnosno pravno lice ili preduzetnik kojima je izrečen nalog iz stava 2. ovog člana nisu prestali s neovlašćenim obavljanjem poslova iz tog stava - Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim se tom licu, odnosno odgovornom licu u tom pravnom licu izriče nova novčana kazna.

Ako je rešenje iz stava 3. ovog člana doneto za fizičko lice, Narodna banka Srbije može ponovo i više puta doneti takvo rešenje, sve dok naknadnom proverom ne utvrdi da je to fizičko lice prestalo s neovlašćenim obavljanjem menjačkih poslova.

Ako je rešenje iz stava 3. ovog člana doneto za pravno lice ili preduzetnika, Narodna banka Srbije tim rešenjem istovremeno utvrđuje da su ispunjeni uslovi za pokretanje postupka prinudne likvidacije nad pravnim licem iz tog stava, odnosno izriče meru zabrane obavljanja delatnosti preduzetnika iz tog stava, kao i meru blokade svih računa tog pravnog lica, odnosno preduzetnika do pokretanja postupka prinudne likvidacije pravnog lica, odnosno do brisanja preduzetnika iz registra privrednih subjekata.

Neovlašćenim obavljanjem menjačkih poslova smatraju se aktivnosti pružanja korisnicima takvih usluga koje po svojim karakteristikama predstavljaju menjačke poslove, bez obzira na to da li se te usluge pružaju uz naknadu, u kojoj se meri pružaju i koliko ih korisnika koristi.

Narodna banka Srbije može utvrditi da se fizičko lice, odnosno pravno lice ili preduzetnik bavi neovlašćenim obavljanjem menjačkih poslova na osnovu činjenica koje nisu potpuno utvrđene ili koje se dokazima samo posredno utvrđuju (činjenice koje su učinjene verovatnim).

Rešenje iz stava 3. ovog člana predstavlja neotklonjiv razlog za pokretanje postupka prinudne likvidacije pravnog lica, odnosno za brisanje preduzetnika iz registra privrednih subjekata po sili zakona, a Narodna banka Srbije to rešenje dostavlja i organizaciji nadležnoj za vođenje registra privrednih subjekata, koja je dužna da bez odlaganja pokrene postupak prinudne likvidacije pravnog lica, odnosno da izvrši brisanje preduzetnika iz registra privrednih subjekata.

Na proveru iz stava 1. ovog člana, kao i na rešenje i izricanje novčane kazne iz st. 2. i 3. ovog člana, shodno se primenjuju odredbe čl. 46, 46a, 46b i 46g ovog zakona.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i ako postoji sumnja da fizičko lice, odnosno pravno lice ili preduzetnik obavlja kupovinu i/ili prodaju deviza suprotno članu 38. ovog zakona.

Član 46đ

Narodna banka Srbije vodi registar mera i novčanih kazni koje je izrekla pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima u skladu sa ovim zakonom.

Podaci iz registra iz stava 1. ovog člana nisu javno dostupni i Narodna banka Srbije ih može učiniti dostupnim, odnosno saopštiti ili dostaviti samo na osnovu odluke ili zahteva suda, nadležnog tužilaštva, policije, organa inspekcije, organa kontrole i drugog nadležnog organa u vezi s postupkom koji se vodi pred tim organom.

Narodna banka Srbije može, na osnovu obrazloženog pismenog zahteva, pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima kojima su izrečene mere i novčane kazne iz stava 1. ovog člana, odnosno zastupnicima ili punomoćnicima tih lica - obezbediti uvid u podatke iz registra iz tog stava koji se odnose na ta lica.

Član 47

Carinski organ vrši kontrolu iznošenja iz Republike i unošenja u Republiku, efektivnog stranog novca, dinara, čekova i hartija od vrednosti u putničkom, robnom i poštanskom saobraćaju.

Član 48

Carinski organ na graničnom prelazu privremeno oduzima od rezidenta i nerezidenta uz izdavanje potvrde, dinare i efektivni strani novac, čekove i hartije od vrednosti koji glase na stranu valutu koji prelaze iznos koji propiše Narodna banka Srbije.

Član 49

Organi kontrole i drugi nadležni organi dužni su da sarađuju u vršenju kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata i kontrole menjačkog poslovanja i da na obrazloženi zahtev organa kontrole stavljaju na raspolaganje podatke, nalaze i informacije kojima raspolažu a koji su potrebni za vršenje kontrole deviznog i menjačkog poslovanja.

Ako se pri vršenju neposredne kontrole iz člana 46. ovog zakona osnovano očekuje da će subjekt kontrole onemogućiti ili ometati sprovođenje te kontrole - policija je dužna da, na pismeni zahtev Narodne banke Srbije, pruži pomoć radi omogućavanja bezbednog sprovođenja te kontrole, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje policija koje se odnose na policijsku pomoć pri izvršenju akta državnog organa ili pravnog ili fizičkog lica s javnim ovlašćenjima.

Ovlašćena lica ovlašćena su da zatraže pomoć policije ako subjekt kontrole onemogućava ili ometa sprovođenje neposredne kontrole iz člana 46. ovog zakona, a policija je dužna da zatraženu pomoć pruži u najkraćem roku od prijema poziva.

Organizacija nadležna za vođenje registra privrednih subjekata ne može brisati pravno lice ili preduzetnika iz tog registra ako je dobila obaveštenje Narodne banke Srbije da je započet postupak kontrole deviznog ili menjačkog poslovanja tog pravnog lica, odnosno preduzetnika - i to sve do dobijanja obaveštenja Narodne banke Srbije da je postupak kontrole završen, odnosno da su okončani svi postupci pokrenuti na osnovu sprovedene kontrole u vezi s nepravilnostima koje su utvrđene u postupku kontrole.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na proveru iz člana 46d ovog zakona.

Član 49a

Narodna banka Srbije utvrđuje autentičnost efektivnog stranog novca (stranih novčanica i kovanog novca) ako postoji sumnja u njihovu autentičnost.

Narodna banka Srbije propisuje način postupanja sa efektivnim stranim novcem za koji postoji sumnja da je falsifikovan.

Zabranjena je izrada, prodaja, uvoz i distribucija, radi prodaje ili u ostale komercijalne svrhe, medalja i žetona koji nalikuju stranom kovanom novcu - evru.

Narodna banka Srbije propisuje obeležja na osnovu kojih se utvrđuje sličnost medalja i žetona stranom kovanom novcu - evru.

Čl. 50-54

(Brisano)

Član 55

Devize, efektivni strani novac, čekove i hartije od vrednosti, koje su privremeno oduzeli zbog osnovane sumnje da je izvršeno krivično delo ili prekršaj - organi kontrole dužni su da deponuju na račun Narodne banke Srbije ili u ostavu kod Narodne banke Srbije, a dinare - na račun Narodne banke Srbije u roku od dva radna dana od dana njihovog oduzimanja.

Član 56

(Brisan)

X KAZNENE ODREDBE

1. Krivično delo

Član 57

Ko kupuje od fizičkih lica ili ko prodaje tim licima efektivni strani novac i čekove koji glase na stranu valutu bez ovlašćenja Narodne banke Srbije, kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od šest meseci do pet godina.

Za pokušaj izvršenja dela iz stava 1. ovog člana kazniće se.

Član 58

Ko izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos nerezidentu iznosa koji prelazi 100.000 evra, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave, kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Za pokušaj izvršenja dela iz stava 1. ovog člana kazniće se.

2. Prekršaji

Član 59

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj rezident - pravno lice, ogranak stranog pravnog lica, banka, izdavalac elektronskog novca sa sedištem u Republici, platna institucija, javni poštanski operator i nerezident - pravno lice:

- 1) ako ne izvrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga na način koji propiše Vlada (član 6. st. 1. i 2);
- 2) ako ne izvrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom na način koji propiše Narodna banka Srbije (član 6. stav 3);
- 3) ako prenese, odnosno plati ili naplati potraživanje i dugovanje koje nije nastalo po osnovu spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga rezidenata (član 7. stav 1);
- 4) ako posao iz člana 7. stav 1. ovog zakona ne izvrši na osnovu ugovora, odnosno ne dostavi obaveštenje dužniku iz osnovnog posla o izvršenom prenosu potraživanja ili ne pribavi saglasnost poverioca iz osnovnog posla za prenos dugovanja (član 7. stav 2);
- 5) ako ugovor ne sadrži podatke iz člana 7. stav 3. ovog zakona;
- 6) ako prenese, odnosno plati ili naplati potraživanja ili dugovanja koja su nastala po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga rezidenta - javnog preduzeća i pravnog lica sa državnim kapitalom ili pravnog lica koje je u procesu restrukturiranja ili privatizacije suprotno članu 7. stav 4. ovog zakona;
- 7) ako izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos nerezidentu, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave (član 8);
- 8) ako izvrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija suprotno članu 11. ovog zakona;
- 9) ako izvrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u inostranstvu, odnosno Republici suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 10) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje stranih dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti suprotno članu 13. st. 2. i 3. ovog zakona;
- 11) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje u Republici dugoročnih dužničkih, kao i vlasničkih hartija od vrednosti, suprotno zakonu koji uređuje tržište kapitala (član 14. stav 1);
- 12) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje kratkoročnih hartija od vrednosti suprotno članu 15. stav 1. ovog zakona;
- 13) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje kratkoročnih hartija od vrednosti suprotno članu 15. stav 2. ovog zakona;
- 14) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje kratkoročnih hartija od vrednosti u Republici suprotno članu 15. stav 3. ovog zakona;
- 15) ako izvrši plaćanje, naplatu, prenos, prebijanje, kao i izveštavanje po poslovima sa finansijskim derivatima, suprotno uslovima i načinu koji propiše Narodna banka Srbije (član 16);
- 16) ako izvrši plaćanje ili naplatu po osnovu ulaganja u inostranstvo suprotno odredbama zakona kojim se uređuju poslovi sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima (član 17. stav 1);
- 17) ako izvrši plaćanje ili naplatu po osnovu ulaganja u inostrane investicione fondove suprotno članu 17. stav 2. ovog zakona;
- 18) ako izvrši plaćanje ili naplatu po osnovu ulaganja u investicione fondove i dobrovoljne penzijske fondove u Republici suprotno zakonu koji uređuje poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima (član 17. stav 3);
- 19) ako kreditni posao sa inostranstvom zaključi suprotno članu 18. stav 1. ovog zakona;
- 20) ako odobri kredit ili zajam u dinarima iz člana 18. stav 2. ovog zakona suprotno uslovima i načinu koji propiše Narodna banka Srbije (član 18. stav 2);
- 21) ako pri obavljanju kreditnih poslova sa inostranstvom, davanju bankarskih garancija, avala i drugih oblika jemstva u korist nerezidenta - kreditora po kreditnim poslovima sa inostranstvom, kao i po kreditnim poslovima između nerezidenata i pri odobravanju kredita nerezidentima postupi suprotno članu 18. stav 3. ovog zakona;
- 22) ako učestvuje u sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu suprotno članu 18. stav 4. ovog zakona;
- 23) ako kupi potraživanje od nerezidenta - učesnika u sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu koji grupa stranih kreditora odobrava dužniku, suprotno uslovima iz člana 18. stav 4. ovog zakona (član 18. stav 5);
- 24) ako postupi suprotno članu 18. stav 6. ovog zakona;
- 25) ako postupi suprotno članu 18. stav 7. ovog zakona;

- 26) ako obavlja kreditne poslove sa inostranstvom ili prenese, odnosno plati ili naplati potraživanje i dugovanje po tim poslovima suprotno odredbama posebnog zakona (član 18. stav 8);
- 27) ako postupi suprotno članu 18. stav 10. ovog zakona;
- 28) ako postupi suprotno članu 18. stav 11. ovog zakona;
- 28a) ako postupi suprotno članu 18. stav 12. ovog zakona;
- 29) ako zaključi ugovor o kreditnom poslu sa inostranstvom suprotno članu 19. ovog zakona;
- 30) ako posao iz člana 20. stav 1. ovog zakona ne izvrši na osnovu ugovora, odnosno ne dostavi obaveštenje dužniku iz osnovnog posla o izvršenom prenosu potraživanja ili ne pribavi saglasnost poverioca iz osnovnog posla za prenos dugovanja (član 20. stav 2);
- 31) ako ugovor ne sadrži podatke iz člana 20. stav 3. ovog zakona;
- 32) ako prenese, odnosno plati ili naplati potraživanja ili dugovanja koja su nastala po osnovu kreditnog posla sa inostranstvom rezidenta - javnog preduzeća i pravnog lica sa državnim kapitalom ili pravnog lica koje je u procesu restrukturiranja ili privatizacije suprotno članu 20. stav 4. ovog zakona;
- 33) ako finansijski kredit uzet iz inostranstva koristi suprotno članu 21. stav 1. ovog zakona;
- 34) ako finansijski kredit uzet iz inostranstva koristi suprotno propisu Narodne banke Srbije kojim se utvrđuju namene, način i uslovi uzimanja tih kredita (član 21. stav 2);
- 35) ako uzme kratkoročni oročeni bankarski depozit i kratkoročnu bankarsku kreditnu liniju od strane banke suprotno članu 22. ovog zakona;
- 36) ako postupi suprotno članu 23. stav 1. ovog zakona;
- 37) ako postupi suprotno propisu Narodne banke Srbije iz člana 23. stav 2. ovog zakona;
- tač. 38) do 41) (*brisane*)
- 42) ako ne izvesti Narodnu banku Srbije o kreditnom poslu sa inostranstvom na način i u roku koji propiše Narodna banka Srbije (član 24);
- 43) ako odobri kredit u devizama suprotno članu 25. ovog zakona;
- 44) ako garancijske poslove iz člana 26. stav 1. ovog zakona obavlja suprotno propisima o bankama;
- 45) ako od nerezidenta pribavlja garancije i jemstva od nerezidenata po potraživanjima u Republici koja su nastala po osnovu inostranih kredita za koje je država preuzela obavezu otplate prema inostranstvu (član 26. stav 2);
- 46) ako obavlja garancijske poslove suprotno odredbama posebnog zakona (član 26. stav 3);
- 47) ako da jemstvo nerezidentu suprotno članu 26. stav 4. ovog zakona;
- 48) ako da jemstvo nerezidentu suprotno propisu Vlade (član 26. stav 5);
- 49) ako pribavi garanciju ili jemstvo nerezidenta suprotno članu 26. stav 6. ovog zakona;
- 50) ako drži devize na računu kod banke u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 27. stav 2);
- 51) ako na računu kod banke drži devize i dinare suprotno ovom zakonu (član 28. stav 1);
- 52) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 28. stav 2);
- 53) ako lice iz člana 29. stav 1. ovog zakona izvrši prenos sredstava sa nerezidentnog, odnosno rezidentnog računa u inostranstvo, suprotno članu 29. stav 1. ovog zakona;
- 54) ako izvrši plaćanje radi deponovanja i ulaganja u inostranstvo suprotno zakonu koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 1);
- 55) ako izvrši plaćanje premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom - osiguravajućim društvom, a koji nije dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 2);
- 56) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije koji uređuje bliže uslove za lične i fizičke prenose sredstava plaćanja u inostranstvo i iz inostranstva (član 31);
- 57) ako platni promet sa inostranstvom obavlja suprotno članu 32. st. 1. i 2. ovog zakona;
- 58) ako platni promet sa inostranstvom ne obavi preko Narodne banke Srbije (član 32. stav 4);
- 59) ako platni promet po kreditnim poslovima sa inostranstvom izvrši suprotno članu 32. st. 5. i 6. ovog zakona;
- 60) ako obavi platni promet sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 32. stav 8);
- 61) ako izvrši naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu koji nije dozvoljen ovim zakonom (član 33. stav 1);
- 62) ako postupi suprotno članu 33. stav 2. ovog zakona;
- 63) ako poslove iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora ili izjave (član 33. stav 3);

- 64) ako ugovor, odnosno izjava ne sadrži podatke iz člana 33. stav 4. ovog zakona;
- 65) ako izvrši naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu suprotno članu 33. stav 5. ovog zakona;
- 66) ako o promenama po kreditnim poslovima sa inostranstvom iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne izvesti Narodnu banku Srbije u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 24. ovog zakona (član 33. stav 6);
- 67) ako plaćanje, naplatu i prenos u Republici izvrši suprotno članu 34. ovog zakona;
- 68) ako plaćanje, naplatu, uplatu i isplatu u efektivnom stranom novcu izvrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 9);
- 69) ako ne drži devize kod banke, odnosno Narodne banke Srbije (član 35. stav 1);
- 70) ako ne drži devize na deviznom računu kod banke ili ih ne proda banci (član 35. stav 2);
- 71) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 35. stav 3);
- 72) (*brisana*)
- 73) ako devizne račune ne vode kod Uprave za trezor u okviru sistema konsolidovanog računa trezora koji se vodi kod Narodne banke Srbije (član 36. stav 1);
- 74) ako postupi suprotno članu 36. stav 2. ovog zakona;
- 75) ako ne postupi u skladu sa propisanom obavezom izveštavanja (član 37. stav 1);
- 76) ako devize i efektivni strani novac kupi i proda izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 77) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 38. stav 4);
- 78) ako u obavljanju menjačkih poslova stekne ili ostvari, odnosno upotrebi devize, efektivni strani novac, čekove i druge hartije od vrednosti, dinare, elektronski novac, digitalnu imovinu, platne kartice, predmete, poslovne knjige, evidencije, isprave ili drugu dokumentaciju suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 39. stav 6);
- 79) ako za potrebe knjigovodstva i statistike ne primeni zvanični srednji kurs dinara (član 41. stav 2);
- 80) ako za obračun carine i drugih uvoznih dažbina ne primeni zvanični srednji kurs dinara utvrđen poslednjeg radnog dana u nedelji koja prethodi nedelji u kojoj se utvrđuje iznos carine i drugih uvoznih dažbina u skladu sa zakonom koji uređuje carine (član 41. stav 3);
- 81) ako postupi suprotno merama iz člana 42. ovog zakona;
- 82) ako postupi suprotno merama iz člana 43. ovog zakona;
- 83) ako ne izda potvrdu na graničnom prelazu za privremeno oduzete dinare i efektivni strani novac, čekove i hartije od vrednosti koje glase na stranu valutu, a koje prelaze iznos koji propiše Narodna banka Srbije (član 48);
- 84) ako postupi suprotno članu 49a stav 3. ovog zakona;
- 85) ako privremeno oduzete devize, efektivni strani novac, dinare, čekove i hartije od vrednosti ne deponuje na račun Narodne banke Srbije ili u ostavu kod Narodne banke Srbije u roku od dva radna dana od dana njihovog oduzimanja (član 55).
- Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u rezidentu - pravnom licu ili nerezidentu - pravnom licu, kao i odgovorno lice u banci, izdavaocu elektronskog novca sa sedištem u Republici, platnoj instituciji i javnom poštanskom operatoru - novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.
- Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj odgovorno lice u rezidentu iz člana 36. stav 1. ovog zakona - novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.
- Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u rezidentu - ogranku stranog pravnog lica - novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.
- Za prekršaj iz st. 1. do 4. ovog člana može se izreći i viša kazna od propisane u skladu sa članom 39. stav 4. Zakona o prekršajima.

Član 60

(*Brisan*)

Član 61

Novčanom kaznom od 150.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj rezident - preduzetnik:

- 1) ako ne izvrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga na način koji propiše Vlada (član 6. st. 1. i 2);
- 2) ako ne izvrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom na način koji propiše Narodna banka Srbije (član 6. stav 3);
- 3) ako prenese, kupi ili proda, odnosno plati ili naplati potraživanje i dugovanje koje nije nastalo po osnovu spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga rezidenata (član 7. stav 1);
- 4) ako posao iz člana 7. stav 1. ovog zakona ne izvrši na osnovu ugovora, odnosno ne dostavi obaveštenje dužniku iz osnovnog posla o izvršenom prenosu potraživanja ili ne pribavi saglasnost poverioca iz osnovnog posla za prenos dugovanja (član 7. stav 2);

- 5) ako ugovor ne sadrži podatke iz člana 7. stav 3. ovog zakona;
- 6) ako izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos nerezidentu na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave (član 8);
- 7) ako izvrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija u inostranstvo suprotno zakonu koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje (član 11. stav 1);
- 8) ako izvrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u inostranstvu, suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 9) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje stranih dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti suprotno članu 13. st. 2. i 3. ovog zakona;
- 10) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje kratkoročnih hartija od vrednosti suprotno članu 15. stav 1. ovog zakona;
- 11) ako izvrši plaćanje, naplatu, prenos, prebijanje, kao i izveštavanje po poslovima sa finansijskim derivatima suprotno uslovima i načinu koji propiše Narodna banka Srbije (član 16);
- 12) ako izvrši plaćanje ili naplatu po osnovu ulaganja u inostrane investicione fondove suprotno članu 17. stav 2. ovog zakona;
- 13) ako kreditni posao sa inostranstvom zaključi suprotno članu 18. stav 1. ovog zakona;
- 14) ako postupi suprotno članu 18. stav 9. ovog zakona;
- 15) ako postupi suprotno članu 18. stav 10. ovog zakona;
- 16) ako zaključi ugovor o kreditnom poslu sa inostranstvom suprotno članu 19. ovog zakona;
- 17) ako posao iz člana 20. stav 1. ovog zakona ne izvrši na osnovu ugovora, odnosno ne dostavi obaveštenje dužniku iz osnovnog posla o izvršenom prenosu potraživanja ili ne pribavi saglasnost poverioca iz osnovnog posla za prenos dugovanja (član 20. stav 2);
- 18) ako ugovor ne sadrži podatke iz člana 20. stav 3. ovog zakona;
- 19) ako finansijski kredit uzet iz inostranstva koristi suprotno članu 21. stav 1. ovog zakona (član 21. stav 1);
- 20) ako finansijski kredit uzet iz inostranstva koristi suprotno propisu Narodne banke Srbije kojim se utvrđuju namene, način i uslovi uzimanja tih kredita (član 21. stav 2);
- 21) ako ne izvesti Narodnu banku Srbije o kreditnom poslu sa inostranstvom na način i u roku koji propiše Narodna banka Srbije (član 24);
- 22) ako drži devize na računu kod banke u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 27. stav 2);
- 23) ako izvrši plaćanje premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom - osiguravajućim društvom, a koji nije dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 2);
- 24) ako platni promet sa inostranstvom obavlja suprotno članu 32. st. 1, 2, 5. i 6. ovog zakona;
- 25) ako obavi platni promet sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 32. stav 8);
- 26) ako izvrši naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu koji nije dozvoljen ovim zakonom (član 33. stav 1);
- 27) ako postupi suprotno članu 33. stav 2. ovog zakona;
- 28) ako poslove iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora ili izjave (član 33. stav 3);
- 29) ako ugovor, odnosno izjava ne sadrži podatke iz člana 33. stav 4. ovog zakona;
- 30) ako o promenama po kreditnim poslovima sa inostranstvom iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne izvesti Narodnu banku Srbije u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 24. ovog zakona (član 33. stav 6);
- 31) ako plaćanje, naplatu i prenos u Republici izvrši suprotno članu 34. ovog zakona;
- 32) ako plaćanje, naplatu, uplatu i isplatu u efektivnom stranom novcu izvrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 9);
- 33) ako ne drži devize na deviznom računu kod banke ili ih ne proda banci (član 35. stav 2);
- 34) ako ne postupi u skladu sa propisanom obavezom izveštavanja (član 37. stav 1);
- 35) ako devize i efektivni strani novac kupi i proda izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 36) ako u obavljanju menjačkih poslova stekne ili ostvari, odnosno upotrebi devize, efektivni strani novac, čekove i druge hartije od vrednosti, dinare, elektronski novac, digitalnu imovinu, platne kartice, predmete, poslovne knjige, evidencije, isprave ili drugu dokumentaciju suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 39. stav 6);
- 37) ako za potrebe knjigovodstva i statistike ne primeni zvanični srednji kurs dinara (član 41. stav 2);
- 38) ako postupi suprotno merama iz člana 42. ovog zakona;
- 39) ako postupi suprotno merama iz člana 43. ovog zakona;
- 40) ako postupi suprotno članu 49a stav 3. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana može se izreći i viša kazna od propisane u skladu sa članom 39. stav 4. Zakona o prekršajima.

Član 62

Novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj rezident - fizičko lice:

- 1) ako izvrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga (član 6. stav 1);
- 2) ako izvrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu kreditnog posla sa inostranstvom (član 6. stav 3);
- 3) ako postupi suprotno članu 7. stav 1. ovog zakona;
- 4) ako izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave (član 8);
- 5) ako izvrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija u inostranstvo suprotno zakonu koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje (član 11. stav 1);
- 6) ako izvrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u inostranstvu suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 7) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje stranih dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti suprotno članu 13. st. 2. i 3. ovog zakona;
- 8) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje kratkoročnih hartija od vrednosti suprotno članu 15. stav 1. ovog zakona;
- 9) ako izvrši plaćanje, naplatu, prenos, prebijanje, kao i izveštavanje po poslovima sa finansijskim derivatima, suprotno uslovima i načinu koji propiše Narodna banka Srbije (član 16);
- 10) ako izvrši plaćanje ili naplatu po osnovu ulaganja u inostrane investicione fondove suprotno članu 17. stav 2. ovog zakona;
- 11) ako kreditni posao sa inostranstvom zaključi suprotno članu 18. stav 1. ovog zakona;
- 12) ako postupi suprotno članu 18. stav 10. ovog zakona;
- 13) ako postupi suprotno članu 18. stav 11. ovog zakona;
- 13a) ako postupi suprotno članu 18. stav 12. ovog zakona;
- 14) ako postupi suprotno članu 20. stav 1. ovog zakona;
- 15) ako ne izvesti Narodnu banku Srbije o kreditnom poslu sa inostranstvom u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 24. ovog zakona (član 24);
- 16) ako drži devize na računu kod banke u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 27. stav 2);
- 17) ako izvrši plaćanje premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom - osiguravajućim društvom, a koji nije dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 2);
- 18) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije koji uređuje bliže uslove za lične i fizičke prenose sredstava plaćanja u inostranstvo i iz inostranstva (član 31);
- 19) ako platni promet sa inostranstvom obavlja suprotno članu 32. st. 1, 2. i 5. ovog zakona;
- 20) ako obavi platni promet sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 32. stav 8);
- 21) ako izvrši naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu koji nije dozvoljen ovim zakonom (član 33. stav 1);
- 22) ako poslove iz člana 33. stav 1. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora ili izjave (član 33. stav 3);
- 23) ako ugovor, odnosno izjava ne sadrži podatke iz člana 33. stav 4. ovog zakona;
- 24) ako o promenama po kreditnim poslovima sa inostranstvom iz člana 33. stav 1. ovog zakona ne izvesti Narodnu banku Srbije u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 24. ovog zakona (član 33. stav 6);
- 25) ako plaćanje, naplatu i prenos u Republici izvrši suprotno članu 34. ovog zakona;
- 26) ako plaćanje, naplatu, uplatu i isplatu u efektivnom stranom novcu izvrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 9);
- 27) ako ne postupi u skladu sa propisanom obavezom izveštavanja (član 37. stav 1);
- 28) ako devize i efektivni strani novac kupi i proda izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 29) ako postupi suprotno merama iz člana 42. ovog zakona;
- 30) ako postupi suprotno članu 49a stav 3. ovog zakona.

Član 62a

(Brisan)

Član 63

Novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj nerezident - fizičko lice:

- 1) ako posao iz člana 7. stav 1. ovog zakona ne izvrši na osnovu ugovora, odnosno ne dostavi obaveštenje dužniku iz osnovnog posla o izvršenom prenosu potraživanja ili ne pribavi saglasnost poverioca iz osnovnog posla za prenos dugovanja (član 7. stav 2);
- 2) ako ugovor ne sadrži podatke iz člana 7. stav 3. ovog zakona;
- 3) ako izvrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija u Republici suprotno zakonu koji uređuje strana ulaganja (član 11. stav 2);
- 4) ako izvrši plaćanje radi kupovine udela u kapitalu rezidenta pravnog lica koje se ne smatra direktnom investicijom suprotno zakonu koji uređuje privredna društva (član 11a stav 2);
- 5) ako izvrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u Republici suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 6) ako izvrši plaćanje radi kupovine u Republici dugoročnih, kao i vlasničkih hartija od vrednosti suprotno zakonu koji uređuje tržište kapitala (član 14. stav 1);
- 7) ako izvrši plaćanje radi kupovine ili naplatu radi prodaje kratkoročnih hartija od vrednosti u Republici suprotno članu 15. stav 3. ovog zakona;
- 8) ako izvrši plaćanje radi ulaganja u investicione fondove i dobrovoljne penzijske fondove u Republici suprotno zakonu koji uređuje poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima (član 17. stav 3);
- 9) ako kreditni posao sa inostranstvom u devizama zaključi suprotno članu 18. stav 1. ovog zakona;
- 10) ako posao iz člana 20. stav 1. ovog zakona ne izvrši na osnovu ugovora, odnosno ne dostavi obaveštenje dužniku iz osnovnog posla o izvršenom prenosu potraživanja ili ne pribavi saglasnost poverioca iz osnovnog posla za prenos dugovanja (član 20. stav 2);
- 11) ako ugovor ne sadrži podatke iz člana 20. stav 3. ovog zakona;
- 12) ako na računu kod banke drži devize i dinare suprotno ovom zakonu (član 28. stav 1);
- 13) ako lice iz člana 29. stav 1. ovog zakona izvrši prenos sredstava sa nerezidentnog, odnosno rezidentnog računa u inostranstvo, suprotno članu 29. stav 1. ovog zakona;
- 14) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije koji uređuje bliže uslove za lične i fizičke prenose sredstava plaćanja u inostranstvo i iz inostranstva (član 31);
- 15) ako plaćanje, naplatu i prenos u Republici izvrši suprotno članu 34. ovog zakona;
- 16) ako plaćanje, naplatu, uplatu i isplatu u efektivnom stranom novcu izvrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 9);
- 17) ako devize i efektivni strani novac kupi i proda izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 18) ako postupi suprotno merama iz člana 42. ovog zakona;
- 19) ako postupi suprotno članu 49a stav 3. ovog zakona.

Član 64

Za prekršaj iz čl. 59. do 63. ovog zakona, pored novčane kazne, izreći će se i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, za prekršaj iz tog stava, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mera delimičnog oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja, ako pobude ili druge okolnosti pod kojima je prekršaj izvršen ukazuju da nije opravdano da se predmet oduzme u celini.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, za prekršaj iz člana 62. tačka 18) i člana 63. tačka 14) ovog zakona zbog koga je carinski organ prethodno privremeno oduzeo dinare, efektivni strani novac i čekove u skladu s propisom iz člana 31. ovog zakona - pored novčane kazne, izreći će se i zaštitna mera delimičnog oduzimanja dinara, efektivnog stranog novca i čekova, osim ako naročite okolnosti pod kojima je prekršaj izvršen, odnosno težina izvršenog prekršaja ukazuju da je opravdano da se privremeno oduzeti dinari, efektivni strani novac i čekovi oduzmu u celini, u kom slučaju će se, pored novčane kazne, izreći i zaštitna mera oduzimanja u celini predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje tog prekršaja.

Odluka o zaštitnoj meri iz stava 3. ovog člana donosi se uz uzimanje u obzir javnog interesa koji se štiti i svih okolnosti pod kojima je prekršaj iz tog stava izvršen, kao što su pobude i držanje učinioca prekršaja, razlika između iznosa koji je privremeno oduzet od učinioca i iznosa koji učinilac nije bio dužan da prijavi, postojanje i priroda dokaza o zakonitom poreklu oduzetih sredstava i instrumenata plaćanja, mogućnost ponavljanja prekršaja, postojanje osnova sumnje ili osnovane sumnje da je u pitanju pranje novca ili finansiranje terorizma i druge okolnosti značajne za ocenu težine učinjenog prekršaja.

Zaštitna mera iz st. 1. do 3. ovog člana može se izreći i ako kazna za prekršaj nije izrečena, ako se postupak za prekršaje ne može voditi jer je učinilac bio nedostupan ili nepoznat organu nadležnom za vođenje postupka, ako je učinilac u vreme izvršenja prekršaja bio maloletan ili zbog postojanja drugih zakonskih smetnji.

Član 65

Postupak po prekršajima iz ovog zakona ne može se pokrenuti kad proteknu pet godina od dana kada je prekršaj učinjen.

Član 66

Novčane kazne, osim novčanih kazni iz čl. 39b, 39v, 46g i 46d ovog zakona, imovinska korist i sredstva plaćanja, kao i dinarska protivvrednost dobijena prodajom predmeta koji su upotrebljeni ili bili namenjeni za izvršenje krivičnog dela i prekršaja ili su nastali izvršenjem krivičnog dela i prekršaja uplaćuju se u budžet Republike.

Efektivni strani novac koji je oduzet kao predmet izvršenja krivičnog dela ili prekršaja može se prodati Narodnoj banci Srbije, koja dinarsku protivvrednost tog novca uplaćuje u budžet Republike.

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 67

Prekršajni postupak započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona, ako je to povoljnije za učinioca.

Član 68

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni list SRJ", br. 23/02 i 34/02), Zakona o kreditnim poslovima sa inostranstvom ("Službeni list SRJ", br. 42/92, 24/94, 28/96 i 21/99), kao i Odluka o vođenju evidencije o zaključenom spoljnotrgovinskom poslu sa inostranstvom ("Službeni list SRJ", broj 74/00).

Član 69

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o deviznom poslovanju ("Službeni list SRJ", br. 23/02 i 34/02) i Zakon o kreditnim poslovima sa inostranstvom ("Službeni list SRJ", br. 42/92, 24/94, 28/96 i 21/99).

Član 70

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju

("Sl. glasnik RS", br. 31/2011)

Član 35[s1]

Od 1. januara 2012. godine Devizni inspektorat preuzeće poslove izdavanja i oduzimanja ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova i poslove kontrole menjačkih poslova, zaposlene u Narodnoj banci Srbije koji su na dan 31. decembra 2011. godine obavljali poslove u vezi sa izdavanjem i oduzimanjem ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova i poslove kontrole menjačkih poslova, kao i operativnu dokumentaciju, opremu i sredstva za rad koja su služila za obavljanje tih poslova.

Ministar nadležan za poslove finansija i guverner Narodne banke Srbije sporazumom će bliže urediti pitanja preuzimanja iz stava 1. ovog člana, kao i pitanja u vezi sa korišćenjem poslovnog prostora u kojima će se obavljati poslovi iz tog stava.

Postupke izdavanja i oduzimanja ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova, kao i poslove kontrole menjačkih poslova, koje je započela Narodna banka Srbije, a koji nisu okončani do 31. decembra 2011. godine, okončaće Devizni inspektorat u skladu sa ovim zakonom.

Rezidenti - pravna lica i preduzetnici kojima je rešenje o izdavanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova izdato do 31. decembra 2011. godine nastavljaју da rade na osnovu tog rešenja u skladu sa odredbama ovog zakona.

Propisi za izvršavanje ovog zakona iz čl. 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 15, 16. i 17. ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim propisa iz čl. 18. i 19. ovog zakona, koji će se doneti do 31. decembra 2011. godine.

Do početka primene propisa iz stava 5. ovog člana primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 62/06), ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Na kreditne poslove sa inostranstvom iz čl. 4. i 5. Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 62/06) koji su evidentirani u skladu sa propisima iz člana 4. stav 4. i člana 5. stav 4. Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 62/06), a čija realizacija nije okončana do dana stupanja na snagu propisa iz člana 2. stav 2. ovog zakona, primenjivaće se odredbe propisa iz člana 2. stav 2. ovog zakona.

Prekršajni postupak započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona, ako je to povoljnije za učinioca.

Prava iz pojedinačnih akata stečena na osnovu Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 62/06), ostvaruju se u rokovima utvrđenim tim pojedinačnim aktima.

Član 36[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", s tim što će se odredbe čl. 18, 19, 21, 22, 23, 26. i 27. ovog zakona u delu koji se odnosi na menjačke poslove, člana 28. ovog zakona u delu koji se odnosi na novopredloženi član 59. stav 1. tač. 81) i 82) i člana 30. ovog zakona u delu koji se odnosi na novopredloženi član 61. tač. 37) i 38) primenjivati od 1. januara 2012. godine, a odredbe člana 59. stav 1. tačka 70) i člana 61. tačka 36) Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 62/06) primenjivaće se do 31. decembra 2011. godine.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju

("Sl. glasnik RS", br. 119/2012)

Član 37[s2]

Propisi iz čl. 4, 17, 18, 24. i 29. ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka primene propisa iz stava 1. ovog člana primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", br. 62/06 i 31/11), ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 38[s2]

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Uredba o bližim uslovima i načinu prenosa potraživanja i dugovanja nastalih po spoljnotrgovinskim poslovima rezidenata ("Službeni glasnik RS", broj 112/06), Uredba o bližim uslovima i načinu naplate, odnosno plaćanja i drugom nerezidentu po tekućem ili kapitalnom poslu ("Službeni glasnik RS", broj 112/06) i Odluka o načinu na koji i rokovima u kojima banke izveštavaju Narodnu banku Srbije o poslovima kupovine ili prodaje, odnosno plaćanja ili naplaćivanja potraživanja i dugovanja po spoljnotrgovinskim poslovima rezidenata ("Službeni glasnik RS", broj 16/07).

Član 39[s2]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

**Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o deviznom poslovanju**

("Sl. glasnik RS", br. 139/2014)

Član 7[s3]

Ovaj zakon objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i stupa na snagu 1. oktobra 2015. godine.

**Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o deviznom poslovanju**

("Sl. glasnik RS", br. 30/2018)

Član 24[s4]

Od 1. januara 2019. godine Narodna banka Srbije preuće poslove izdavanja i oduzimanja ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova i poslove kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata i menjačkih poslova.

Radi obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije 1. januara 2019. godine preuće deo zaposlenih u Ministarstvu finansija - Poreskoj upravi (u daljem tekstu: Poreska uprava) koji na dan 31. decembra 2018. godine obavljaju poslove u vezi sa izdavanjem i oduzimanjem ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova i poslove kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata i menjačkih poslova, kao i operativnu dokumentaciju, predmete, opremu i sredstva za rad koja služe za obavljanje tih poslova.

Ministar nadležan za poslove finansija i guverner Narodne banke Srbije sporazumom će bliže urediti pitanja preuzimanja iz st. 1. i 2. ovog člana, kao i pitanja u vezi sa korišćenjem poslovnog prostora u kojima će se obavljati poslovi iz stava 1. ovog člana.

Postupke izdavanja i oduzimanja ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova, kao i poslove kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata i menjačkih poslova, koje je započela Poreska uprava, a koji nisu okončani do 31. decembra 2018. godine, okončaće Narodna banka Srbije u skladu sa ovim zakonom.

Rezidenti - pravna lica i preduzetnici kojima je rešenje o izdavanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova izdato do 31. decembra 2018. godine nastavljaju da rade na osnovu tog rešenja u skladu sa odredbama ovog zakona.

Prekršajni postupak započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona, ako je to povoljnije za učinioca.

Prava iz pojedinačnih akata stečena na osnovu Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", br. 62/06, 31/11, 119/12 i 139/14), ostvaruju se u rokovima utvrđenim tim pojedinačnim aktima.

Član 25[s4]

Propisi iz čl. 13. i 16. ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka primene propisa iz stava 1. ovog člana primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", br. 62/06, 31/11, 119/12 i 139/14), osim ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 26[s4]

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Odluka o uslovima pod kojima i načinu na koji banke mogu kupovati strane kratkoročne hartije od vrednosti na stranom i domaćem tržištu ("Službeni glasnik RS", broj 16/07).

Član 27[s4]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", osim odredaba čl. 13. do 17, člana 19. i člana 20. stav 8. ovog zakona, koje se primenjuju od 1. januara 2019. godine.

**Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o deviznom poslovanju**

("Sl. glasnik RS", br. 19/2025)

Član 13[s5]

Narodna banka Srbije doneće propise iz čl. 1. i 5. ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka primene propisa iz stava 1. ovog člana primenjivaće se odredbe propisa donetih na osnovu Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", br. 62/06, 31/11, 119/12, 139/14 i 30/18), osim ako su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Postupci kontrole iz čl. 45. i 46. Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", br. 62/06, 31/11, 119/12, 139/14 i 30/18) započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaću se po odredbama propisa po kojima su započeti.

Prekršajni postupak započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaću se po odredbama Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", br. 62/06, 31/11, 119/12, 139/14 i 30/18), izuzev izricanja zaštitne mere iz člana 11. ovog zakona, koja će se izreći po odredbama ovog zakona.

Prekršajni postupak iz stava 4. ovog člana pokrenut protiv ovlašćenog menjača ne može se obustaviti kako bi se kažnjavanje tog lica sprovedo po odredbama ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona kojima se uređuje novčano kažnjavanje ovlašćenih menjača.

Član 14[s5]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".